

Ginfo ediziun 1/2023

Uffizi da vischnancas dal Grischun

Prefaziun

Suenter che jau sun stà blers onns al timun da l'Uffizi da militar e da protecziun civila (UMPC), dastg jau manar, dapi il prim da schaner 2023, il Departament da finanzas e vischnancas (DFV). Jau m'allegr da pudair enritgir mia savida davart la vischnanca sco instituziun en e cun mia nova funcziun.

En la sessiun da december 2023 vegn il Cussegl grond a discutir davart il segund rapport davart las structuradas communalas, che cuntegna ina vasta survista davart il svilup da las vischnancas e da lur sfidas. Cun regard a la refurma da las vischnancas extendida ed impressiunanta stuain nus analisar il svilup. Quai stuain nus far surtut per las vischnancas che han fatg lur leziadas structuralas. Il Grischun è sa midà ferm ils ultims stgars ventg onns. La reducziun dal dumber da vischnancas politicas ha manà a vischnancas pli fermas, pli autonomas e pli conscientas da sasezzas. Finanzas communalas saunas fan part da l'autonomia. En questa publicaziun d'infurmaziun sa fatschenta l'Uffizi da vischnancas (UV) a moda intensiva cun las finanzas communalas ed ils indicaturs da finanzas da l'onn da gestiun 2021. L'analisa mussa che la situaziun finanziaria da las vischnancas è fitg buna. Quai ma renda optimistic cura che jau pens a las sfidas actualas e futuras sco la digitalisaziun che sa sviluppa vinavant, la mancanza da forzas da lavur u las dumondas en connex cun la planisaziun dal territori. Sper la buna situaziun economica dals ultims onns, la promoziun da las fusiuns generusa e la gulivaziun da finanzas rinforzada han era las vischnancas, cun lur agir responsabel, contribuì a moda considerabla a la bilantscha intermediara allegraivla. Nus constatain che la gestiun strategica e finanziaria da las vischnancas è daventada adina pli impurtanta e ch'ella sa basa sin meds d'agid sco la planisaziun da las finanzas. Tgi che sa nua che las struvas da reglar èn na sto betg curren suenter il svilup ma po s'orientar a temp vers la dretga direcziun. I n'è betg pussaivel dad influenzar tut. Quai han mussà las experientschas cun las ultimas crisas. Ina buna situaziun da partenza gida però era qua a restar abel d'agir en l'interess dal bainstar da tuts.

Jau giavisch a Vus ina buna lectura e m'allegr sin il contact cun Vus, il pli tard a chaschun da la dieta da vischnancas 2023!

Martin Bühler, cusseglier guvernativ e schef dal DFV

Cuntegn

1. Statistica da las finanzas da las vischnancas	4
1.1 Introducziun.....	4
1.2 Pes da taglia e retgavs fiscals	6
1.3 Quint economic 2021	12
1.4 Quints d'investiziun 2021	20
1.5 Bilantschas per ils 31 da december 2021	24
1.6 Indicatur da finanzas 2021	27
1.6.1 Grad d'autofinanziaziun en pertschient	28
1.6.2 Quota da la grevezza da tschains en pertschient	29
1.6.3 Debit net en francs per persuna	30
1.6.4 Quota da l'autofinanziaziun en pertschient	32
1.6.5 Quota dal servetsch da chapital en pertschient.....	33
1.6.6 Quota da l'indebitament brut en pertschient	34
1.6.7 Quota d'investiziun en pertschient.....	35
1.7 Facit e perspectives	36
2. Agiunta: indicatur da finanzas da las vischnanca 2021.....	37

1. Statistica da las finanzas da las vischnancas

1.1 Introducziun

Il 2021 eran las finanzas da las vischnancas grischunas tut en tut saunas. Las vischnancas han respectà il princip da l'equiliber da las finanzas. Uschia pon surplis en il quint economic cuvrir eventuels deficits futurs. La gronda part da las vischnancas ha avunda agen chapital disponibel en lur bilantscha (surplis cumulads) che permetta da cuvrir a media vista deficits.

Il trend dals ultims onns vers pes da taglia communal pli bass cuntinuescha. L'economia che ha gi per gronda part in svilup positiv e las numerusas fusiuns han favurisà quest trend. Sco il [chapitel 1.2](#) mussa han las vischnancas grischunas, malgrà quai, pudì augmentar il 2021 lur entradas cumpareglià cun l'onn avant, grazia a la taglia sin las entradas e a la taglia sin la facultad da las persunas natiralas. Era il 2021 n'ha la pandemia da Covid-19 betg laschè enavos gronds fastizs en ils quints annuals da las vischnancas.

Il total da las entradas fiscalas ha procurà per la mesadad da tut ils retgavs da las vischnancas. En l'onn da rapport han 94 da las 101 vischnancas grischunas realisà in surpli dal retgav ([chapitel 1.3](#)). L'autofinanziaziun media per persuna è creschida il 2021 sin 1'840 francs surtut grazia al svilup dinamic en intginas vischnancas pli grondas e grazia ad intgins effects spezial. Ella è stada suffizienta per finanziair il nivel d'investiziuns ch'è stà levet pli bass. Las investiziuns nettas da 1'413 francs per persuna eran però anc adina las segund autas dals ultims diesch onns ([chapitel 1.4](#)). La facultad netta da las vischnancas è creschida ferm tras il surpli da finanziaziun. A la fin dal 2021 muntava quella a 7'218 francs per persuna ([chapitel 1.5](#)). En il [chapitel 1.6](#) vegn il svilup da quests ed ulteriurs indicaturs da finanzas impurtants descrit a moda detagliada. Las explicaziuns davart ils quints annuals dal 2021 vegnan a la fin anc cumpletadas cun in facit e perspectivas ([chapitel 1.7](#)). La reducziun dals pes da taglia che cuntinuescha il 2022 e 2023 e la gronda part da las planisaziuns da las finanzas communalas actualas mussan che las finanzas na vegnan betg a sa pegiurar ferm a curta e media vista. Ina gestiun da las finanzas strategica, vasta e prospectiva è necessaria en vista a las sfidas actualas e als tschains che creschan a moda generala.

En il [chapitel 1.8](#) chattais Vus il link dals indicaturs da finanzas da tut las vischnancas. Questas infurmaziuns As dattan in emprim maletg da las finanzas en questiuin. Per la valitaziun finala dal cas singul ston anc ulteriurs facturs vegnir resguardads, sco per exempel las structures communalas existentas, il stadi da l'infrastructura communal, il basegn d'investiziun futur ed ina moda consolidada dad examinar l'ademplant da las incumbensas publicas da la vischnanca.

Datas supplementaras sin la pagina d'internet

Tut las vischnancas grischunas inoltreschan a l'Uffizi da vischnancas (UV) il quint annual che lur suveran ha approvà enfin la fin dal settember che suonda l'onn da gestiun. L'UV valitescha ils quints annuals dal punct da vista da la statistica da finanzas e sin basa da criteris armonisads sin plaun naziunal.

En questa publicaziun vegn il focus mess oravant tut sin las valurs medias e sin las tendenzas generalas. Per las valurs detagliadas da las singulas vischnancas renviain nus sin la survista en l'aggiunta e sin la pagina d'internet www.afg.gr.ch ⇒ [vischnancas](#). Là vesais Vus la statistica da finanzas da mintga vischnanca per tschintg onns resp. dapi l'introducziun da la preschentaziun da la contabilitad tenor il model armonisà da contabilitad 2 (MAC2).

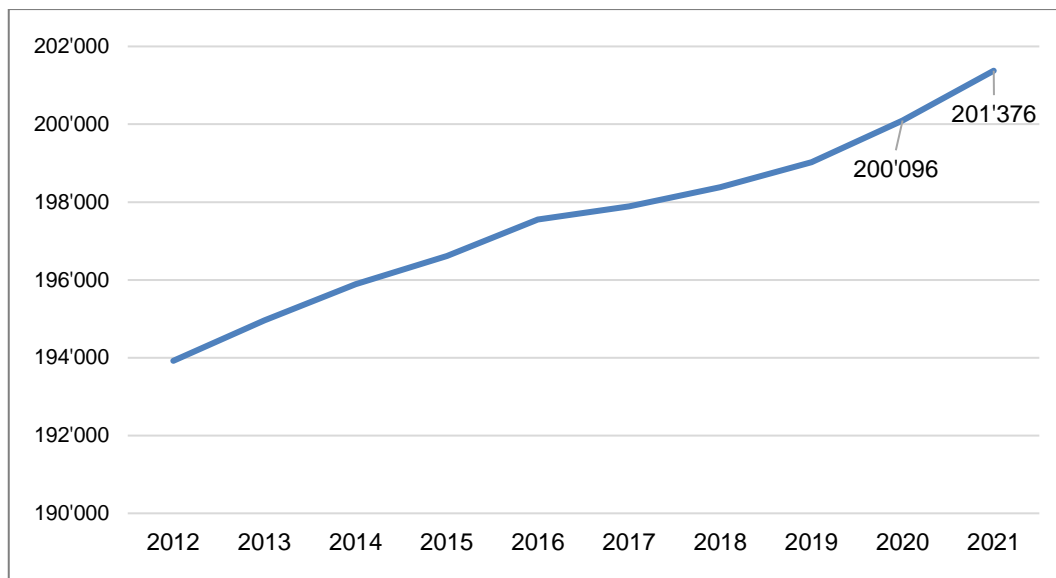
Anc adina in lev augment da la populaziun

Per gulivar l'effect d'augment resp. da midada e per pudair cumparegliar vischnancas da differenta grondezza ina cun l'autra vegnan las valurs divididas tras il dumber da la populaziun permanenta ed inditgadas per persuna. Uschia resultan cumparegliaziuns nizzaivlas da plirs onns e da vischnancas. La populaziun permanenta è la populaziun da referenza da la statistica da la populaziun. Ella cumpiglia tut las persunas ch'èn burgaisas svizras e che han lur domicil principal en Svizra sco er tut las persunas estras che han ina permissiun da star en il pajais per almain 12 mais u a partir d'ina dimora da 12 mais en Svizra (legitimaziun B/C/L/F u N u document da legitimaziun DFAE).

Il 2021 è la populaziun permanenta en il Grischun creschida per 1'280 persunas da 200'096 sin 201'376 persunas.

Illustraziun 1: svilup da la populaziun permanenta en il Grischun, 2012-2021

Funtauna: Uffizi federal da statistica (STATPOP)

1.2 Pes da taglia e retgavs fiscals

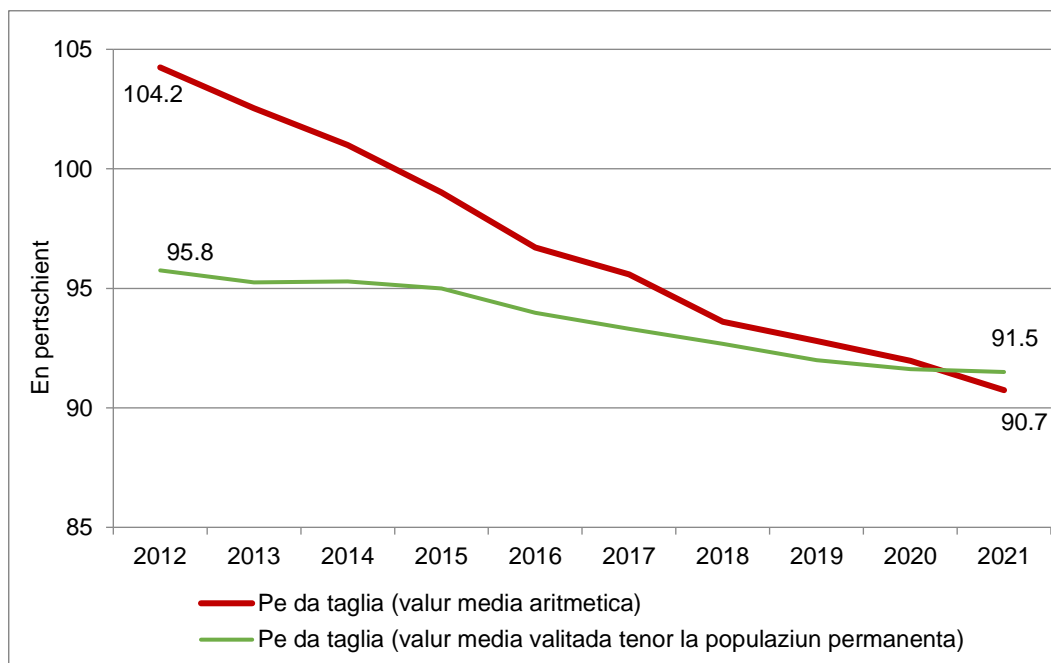
En media è il pe da taglia da las vischnancas grischunas sa reducì vinavant. Ils retgavs fiscals da lur part èn, malgrà quai, creschids era il 2021.

Cun 90,7 pertschient è la media dal pe da taglia stada il 2021 per 1,3 pertschient sut il nivel da l'onn avant. Sper la reducziun dal pe da taglia en dus vischnancas è in motiv per quai era la fusiun da la vischnanca da Muntogna da Schons l'entschatta dal 2021. Quella ha ussa in pe da taglia marcantamain pli bass che la media da las quatter anteriuras vischnancas.

Il 2012 era la differenza tranter la media aritmetica dals pes da taglia e la media validada tenor abitants, che tegna quint da las grondezzas fitg differentas da las vischnancas, anc tar 8,4 pertschient. Suenter che questa differenza è daventada adina pli pitschna è la media aritmetica stada il 2021 per l'emprima giada sut la media validada tenor abitants. Surtut las numerusas fusiuns da vischnancas e cun quai era la spariziun da bleras vischnancas pitschnas cun pes da taglia savens pli auts han favurisà quest trend. Ils numerus pes da taglia ch'èn vegnids reducids ils ultims onns èn natiralmain era l'expressiun da las finanzas saunas da las vischnancas grischunas, era grazia a la situaziun economica tut en tut buna.

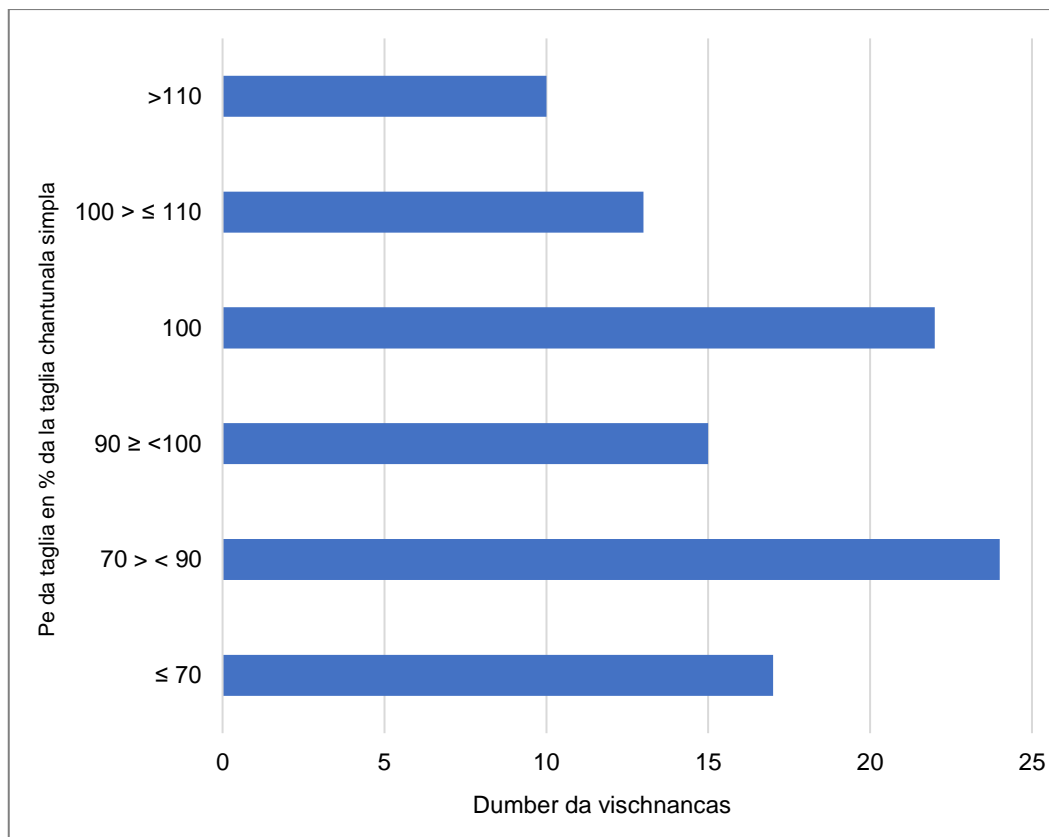
Illustraziun 2: svilup dals pes da taglia da las persunas naturalas en las vischnancas grischunas, 2012–2021

Il median dals pes da taglia communal è restà il 2021, sco l'onn avant, tar 95 pertschient. La mesadad da las vischnancas ha gi in pe da taglia pli aut e l'autra mesadad in pe da taglia pli bass. Il 2021 era il pe da taglia da dus vischnancas (Bravuogn Filisur, Furna) anc tar 130 pertschient. La gronda part da las vischnancas è restada tranter 70 e 100 pertschient. Il pe da taglia da 17 vischnancas percunter era tar 70 pertschient u anc pli bass e cun quai marcantamain sut la media. Il pe da taglia il pli bass ha gi vinavant la vischnanca da Runtgaglia cun 30 pertschient.

Illustraziun 3: repartiziun dals pes da taglia da las vischnancas grischunas, 2021

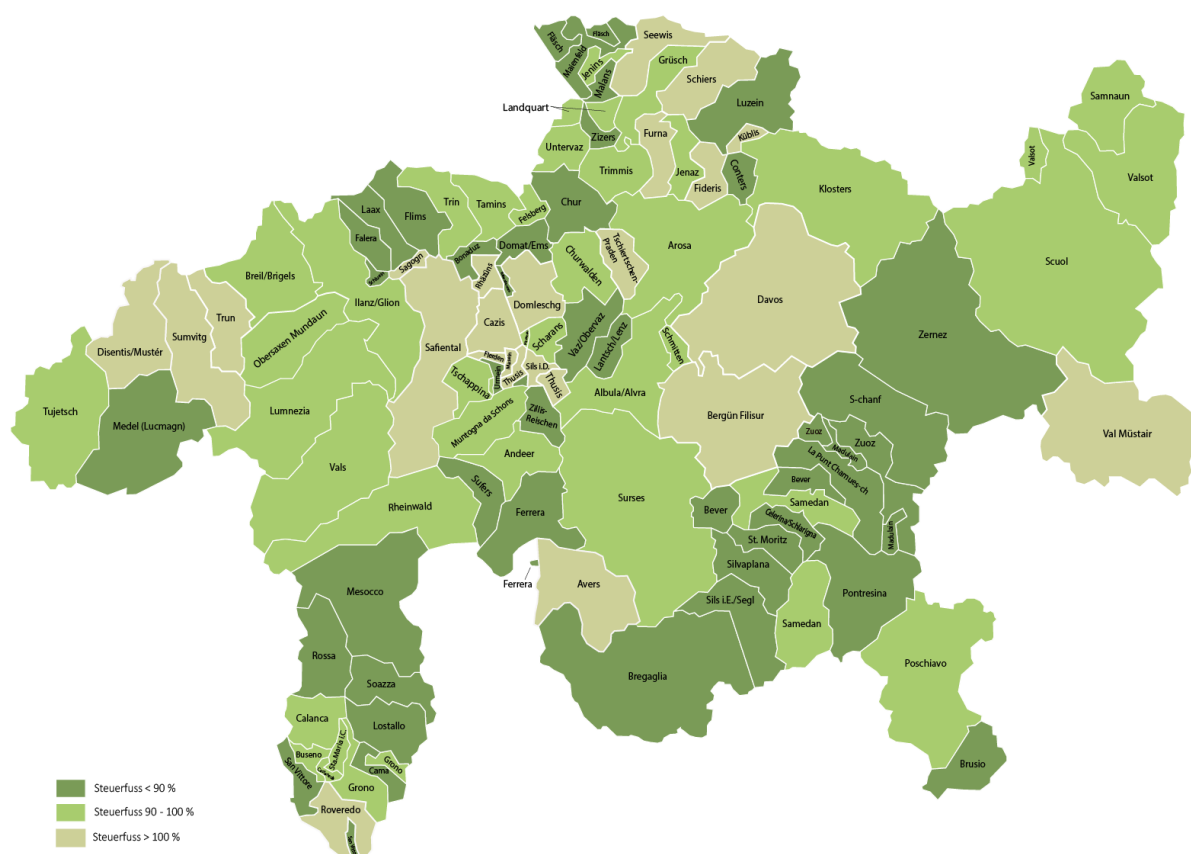

La charta qua sutvart mussa la repartiziun geografica dals pes da taglia communals.

Illustraziun 4: survista dals pes da taglia da las vischnancas grischunas, 2021

Excurs: pes da taglia 2022/2023

Per l'entschatta dals onns 2022 e 2023 han dudesch vischnancas reduci lur pe da taglia. Dus da quellas han fatg quai en omadus onns. Cun quai han ussa en tut 22 vischnancas in pe da taglia pli bass ch'il 2021. Ina vischnanca ha auzà il pe da taglia il 2022. Dus ulteriuras vischnancas han fatg quai per l'entschatta da l'onni current. La media dal pe da taglia (valur media aritmetica) è il 2023 tar 88,9 pertschient.

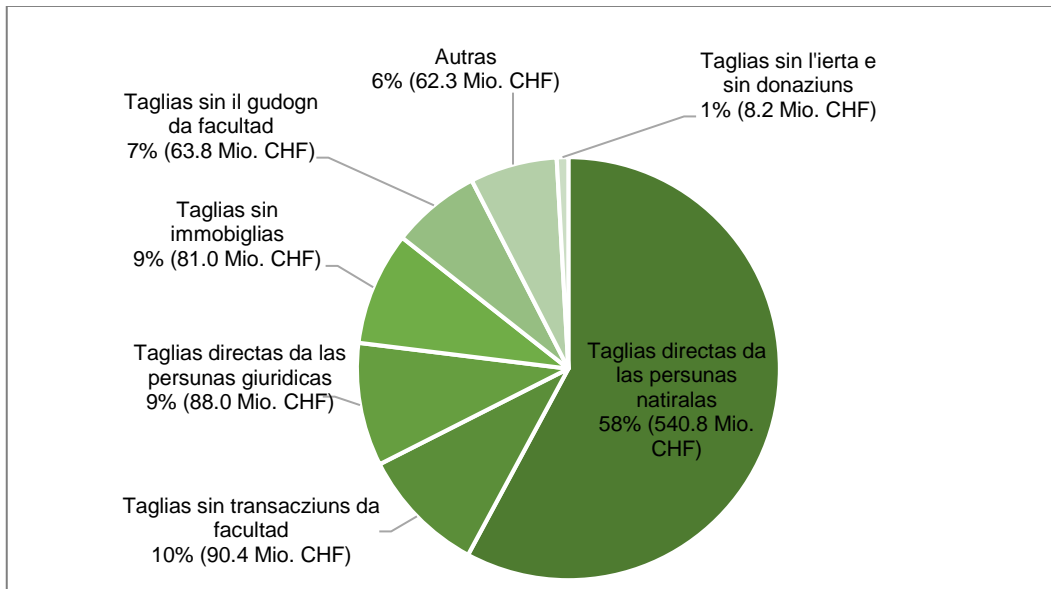
Il pe da taglia valità tenor abitants dad omadus onns po vegnir preschentà pir cura ch'il dumber dad abitantas ed abitants definitiv è enconuscent.

Ulteriu augment da las entradas fiscalas

Il 2021 han las vischnancas grischunas registrà marcantamain dapli retgavs fiscals che l'onn avant. L'augment per stgars 64 milliuns francs sin var 935 milliuns francs correspunda ad in augment da 7,3%. Las taglias directas da las persunas natiralas han procurà per 58 pertschient e las taglias directas da las persunas giuridicas per var 9 pertschient da tut ils retgavs fiscals.

Illustraziun 5: structura dals retgavs fiscals, summa da tut las vischnancas grischunas 2021

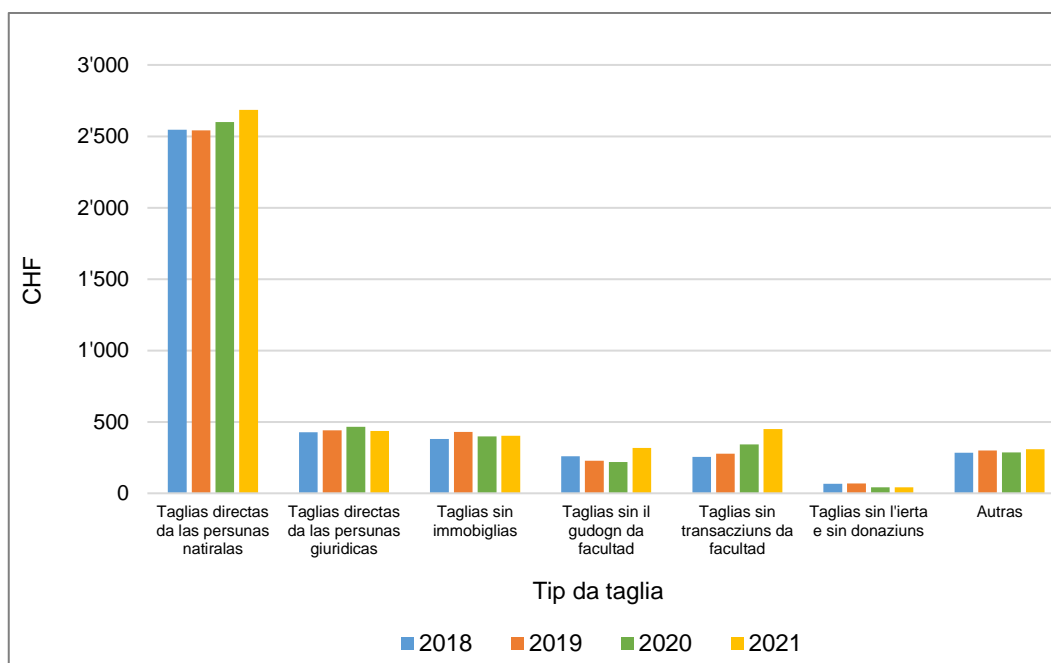

Las taglias directas per persunas natiralas èn creschidas per 86 francs sin 2'686 francs cumpareglià cun l'onn avant. Las entradas fiscalas da las persunas giuridicas percenter èn sa reducidas in zic il 2021 (per 28 francs sin 437 francs per persuna).

Las taglias sin immobiglias èn stadas levet sur l'import da l'onn avant (da nov 402 francs per persuna) entant che las taglias sin gudogn da facultad e quellas sin transacziuns da facultad èn creschidas ferm (da nov 317 resp. 449 francs per persuna). Il retgav da las taglias sin l'ierta e sin donaziuns è restà tar 41 francs per persuna.

Illustraziun 6: svilup dals retgavs fiscals per persuna en las vischnancas grischunas, 2018–2021

Tranter las autras taglias èn las taglias per chauns, las taxas turisticas e las taxas che n'èn betg vegnidas attribuidas ad in'otra categoria.

1.3 Quint economic 2021

Il 2021 han 94 da las 101 vischnancas grischunas realisà in surpli dal retgav en lur quint economic. Il retgav munta a bundant 160 milliuns francs. L'autofinanziaziun media per persuna è creschida a moda marcanta.

Illustraziun 7: quints economics da las vischnancas grischunas – indicaturs impurtants 2021

Vischnancas cun in surpli dal retgav	94	Retgav total	1,87 mia. CHF
Vischnancas cun in surpli d'expensas	7	Custs totals	1,71 mia. CHF
Vischnancas cun in'autofinanziaziun positiva	100	Autofinanziaziun media per persuna	1'840 CHF
Vischnancas cun in'autofinanziaziun negativa	1		

La cumprova graduada dal gudogn e da la perdita per persuna mussa ch'ils custs da manaschi èn stads per 227 francs pli auts cumpareglià cun l'onn avant. L'augment è surtut d'attribuir ad amortisaziuns pli grondas ma era a custs da persunal e da material levet pli auts. Il retgav da manaschi per persuna è creschi per 354 francs. Responsabel per quai è surtut il ferm augment dals retgavs fiscals. La consequenza è stada in resultat da l'activitad da manaschi ch'è stà 126 francs sur quel dal 2020.

L'augment marcant da 133 francs è d'attribuir als retgavs finansials pli auts tar il resultat da la finanziaziun. Il resultat extraordinari percenter è stà en il rom da l'onn avant. Uschia è resultà per il 2021 in surpli dal retgav da 795 francs per persuna. Quai èn 253 francs dapli che l'onn avant.

*Illustraziun 8: Cumprova graduada dal gudogn e da la perdita dals onns 2020 e 2021 (en francs per persuna)**

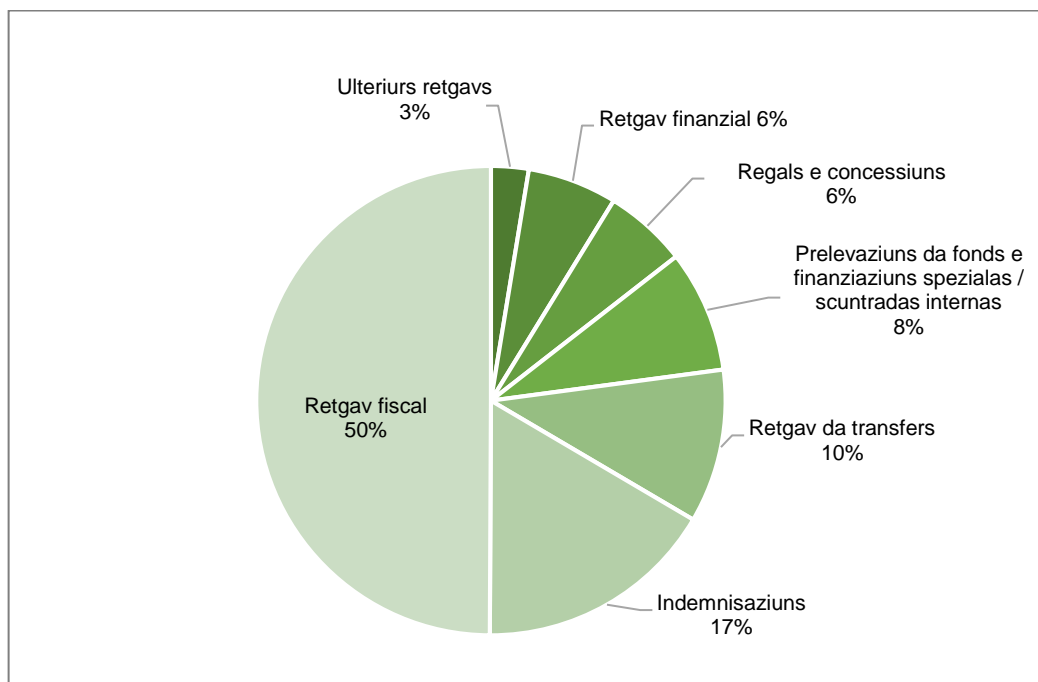
	2020	2021	+/-
Custs da manaschi tenor la cumprova graduada dal gudogn e da la perdita	7'204	7'431	227
Retgav da manaschi tenor la cumprova graduada dal gudogn e da la perdita	7'518	7'872	354
Resultat da l'activitad da manaschi	315	441	126
Custs finansials	109	106	-3
Retgav finanziaziun	444	574	130
Resultat da la finanziaziun	335	468	133
Resultat operativ	650	909	259
Custs extraordinaris	158	303	145
Retgav extraordinari	49	189	139
Resultat extraordinari	-108	-114	-6
Resultat total quint economic	542	795	253

*Senza scuntradas internas

Il retgav fiscal da stgars 935 milliuns francs (cfr. ill. 5) correspundan a 4'641 francs per persuna. Quai èn 290 francs dapli che l'onn avant. Il total da las entradas fiscalas ha damai procurà per la mesadad da tut ils retgavs da las vischnancas. Las segund impurtantas funtaunas d'entradas èn stadas las indemnizaziuns. I va per taxas da diever e servetschs sco per exempel las taxas d'aua, las taxas per auas persas, las taxas per il rument e las taxas per l'electricitad. Sut quest post èn era ils retgavs da vendita, restituziuns, taxas per acts uffizials e sumegliant. Sin piazza trais èn ils retgavs da transfers (p.ex. contribuziuns e indemnizaziuns da collectivitads e terzs u en il rom da la golvaziun da finanzas). Cun 107 milliuns francs resp. 531 francs per persuna (valor absoluta) han ils regals e las concessiuns contribuì cun var 6 pertschient a las entradas.

Illustraziun 9: structura dals retgavs da las vischnancas grischunas, 2021

Grondas differenzas tar las structuradas dals retgavs e dals custs

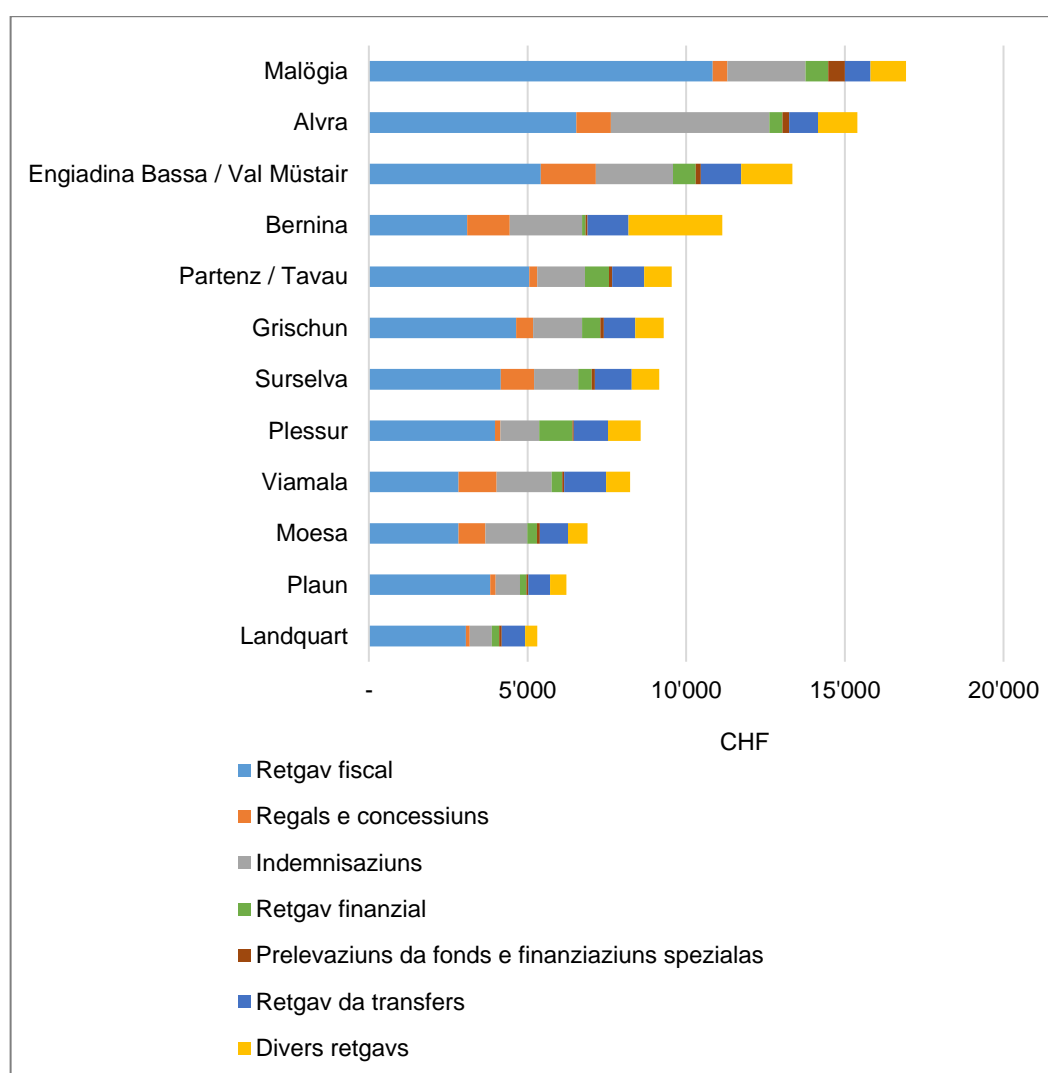
I dat differenzas considerablas tranter las vischnancas areguard l'import dals retgavs e lur cumposiziun. Uschia han per exempel las vischnancas da la regiun Malögia realisà retgavs fiscals da 10'833 francs per persuna. Quai malgrà il pe da taglia da las vischnancas ch'è en media marcantamain pli bass cumpareglià cun las autras regiuns. Ensem cun ils auters retgavs è resultà uschia in retgav da bunamain 17'000 francs per persuna. Sin piazza dus suondan las vischnancas da la regiun Alvra cun retgavs da stgars 15'400 francs per persuna. Questas vischnancas han registrà cleramain las pli bleras indemnizaziuns per persuna. Suentar la regiun Engiadina Bassa cun structuradas dals retgavs relativamain

equilibradas vegn la regiun Bernina nua ch'in retgav extraordinari pli aut ha influenzà ferm il resultat dal 2021.

Las duas regiuns Plaun e Landquart che han ina gronda populaziun han generà ils pli bass retgavs per persuna. Sper ils retgavs fiscals han las vischnancas da questas duas regiuns realisà retgavs or dad autras funtaunas relativamain bass.

Illustraziun 10: retgavs e structura dals retgavs en las vischnancas grischunas 2021 (aggregads a regiuns, per persuna)

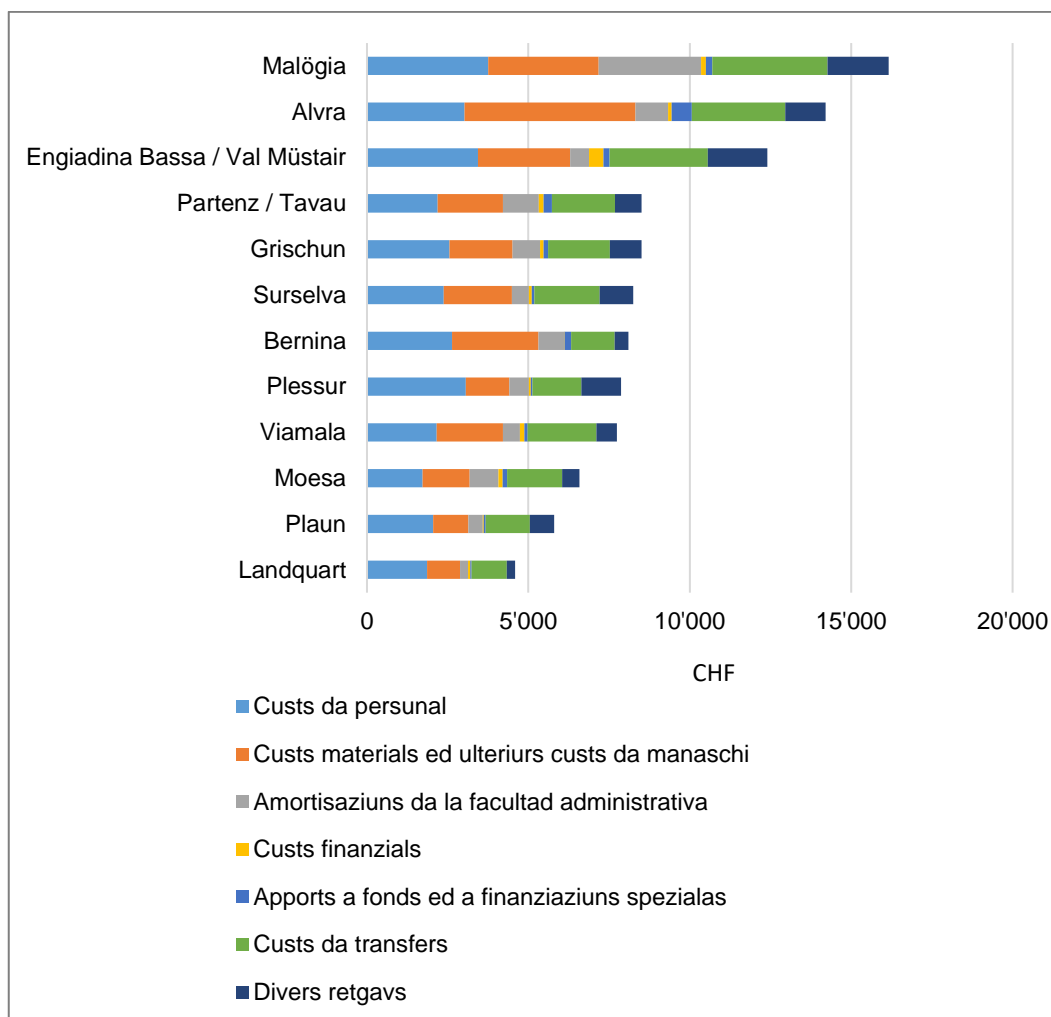
Grischun = valor media chantunala

Sch'ins valitescha era la structura dals custs tenor regiuns resultan be pitschnas differenzas en l'entira rangaziun. Las vischnancas da la regiun Malögia n'han betg be registrà ils pli gronds custs insumma il 2021 ma era ils pli gronds custs da personal, d'amortisaziun e da transfers. Las vischnancas da la regiun Alvra han già ils pli gronds custs materials ed ulteriurs custs da manaschi per persuna. Ils custs da personal da las vischnancas per persuna eran en la media chantunala tar 2'561 francs. Las variaziuns èn relativamain grondas (vischnancas da la regiun Malögia 3'759 francs, vischnancas da la regiun Moesa 1'721 francs).

Illustraziun 11: custs e structura dals custs en las vischnancas grischunas 2021 (aggregads a regiuna, per persuna)

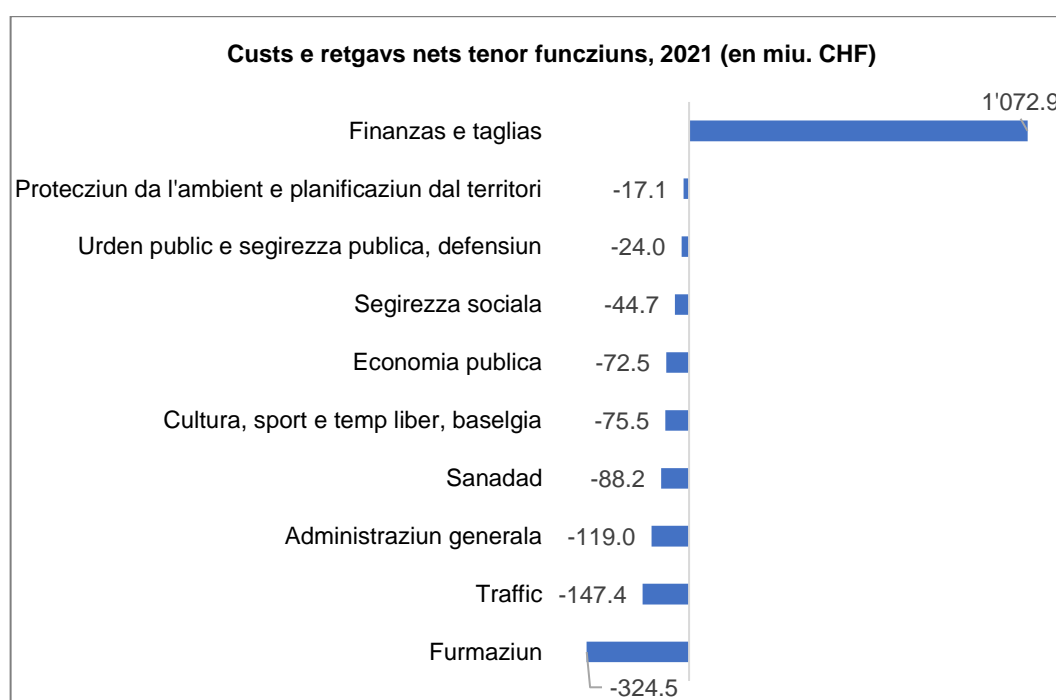
Grischun = valur media chantunala

Furmaziun e traffic cun ils custs ils pli auts

In sguard sin las singulas funcziuns mussa ch'il sector da la furmaziun ha chaschunà era il 2021 cleramain ils pli gronds custs nets per las vischnancas. Suenter suondan il traffic e l'administraziun generala anc avant il sector da la sanadad.

Illustraziun 12: custs e retgavs nets da las vischnancas grischunas tenor funcziuns, 2021 (en miu. CHF)

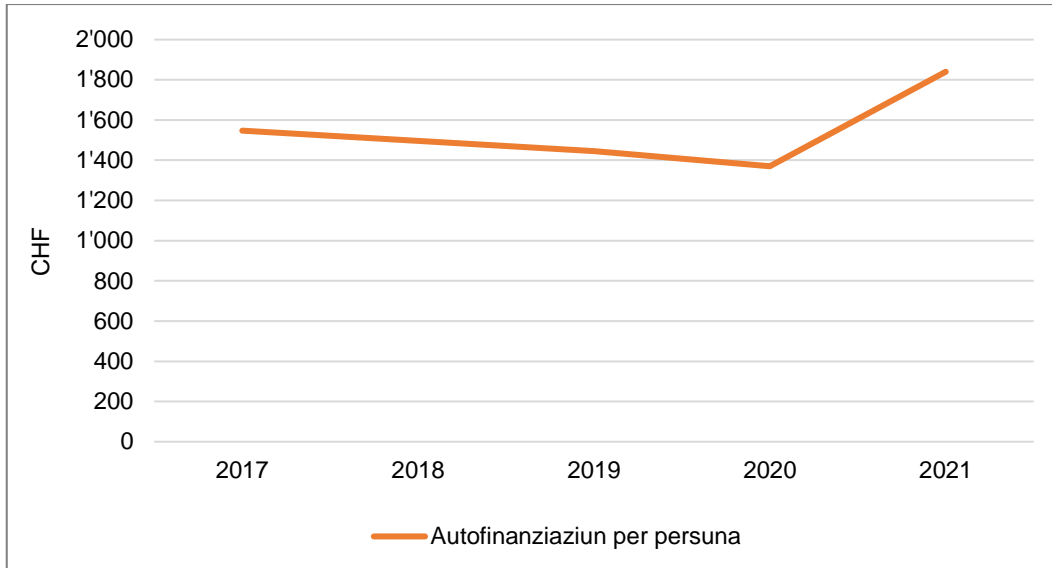
Sco differenza tranter il retgav net da la funcziun finanzas e taglias ed ils custs nets cumulads da tut las autras funcziuns resulta in surpli dal retgav cumulà da tut las vischnancas da bundant 160 milliuns francs.

Autofinanziaziun crescha ferm

L'autofinanziaziun da tut las vischnancas è stada il 2021 tar totalmain 370,5 milliuns francs. Quai è 96,4 milliuns francs dapli ch'il 2020. Per persuna correspunda quai ad in augment da 1'370 francs a 1'840 francs. Singulas vischnancas cun ina gronda populaziun che han già ina gronda influenza sin il resultat chantunal han augmentà marcantamain lur autofinanziaziun per exempel cun dapli entradas fiscalas. Tar intginas vischnancas han effects speziels (entradas da concessiuns u sumegliant) già ina rolla essenziala.

Illustraziun 13: svilup da l'autofinanziaziun per persuna

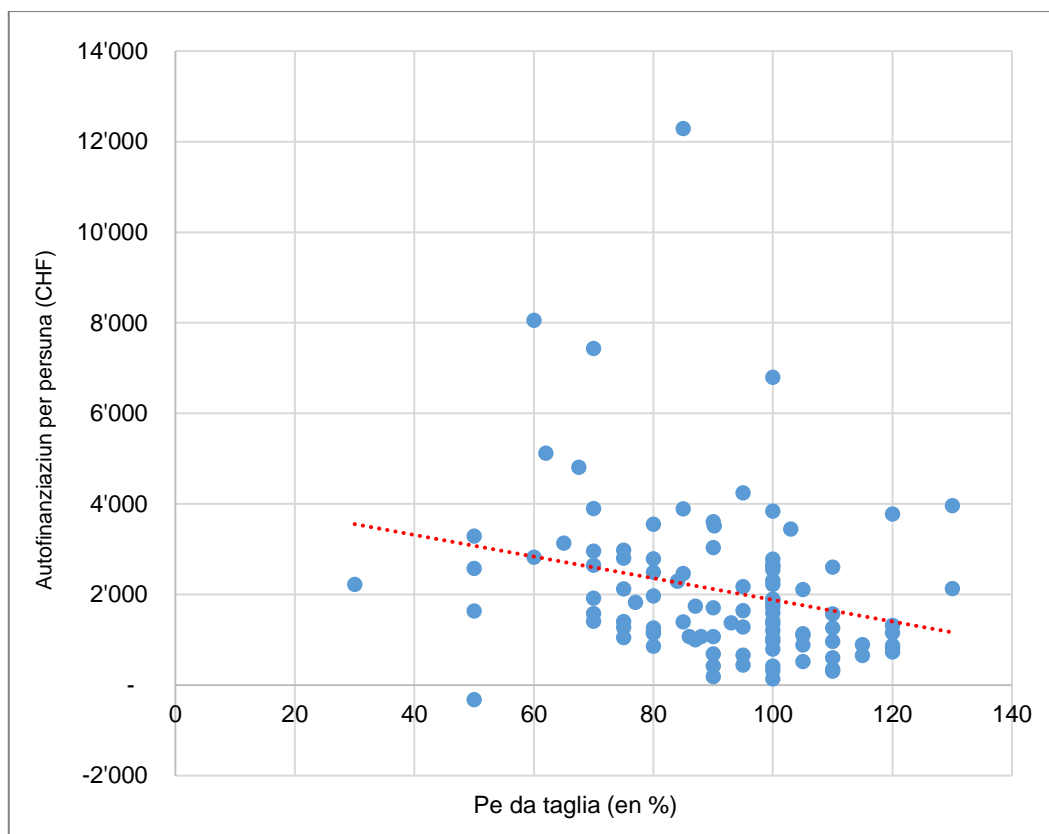

L'autofinanziaziun furma la basa per ina seria dad indicaturs da finanzas (cfr. [chapitel 1.4 Quints d'investiziun 2021](#) e [chapitel 1.6 Indicaturs da finanzas 2021](#) qua sutvart).

L'illustraziun qua sutvart mussa la relaziun tranter l'autofinanziaziun per persuna ed il pe da taglia d'ina vischnanca. Mintga punct represchenta ina vischnanca. Tendenzialmain (lingia cotschna) han vischnancas cun in pe da taglia pli bass realisà era il 2021 in'autofinanziaziun in zic pli auta che vischnancas cun in pe da taglia surproporziunalmain aut.

Illustraziun 14: autofinanziaziun per persuna e pe da taglia, 2021

Tranter l'autofinanziaziun per persuna la pli auta (12'285 francs) e la pli bassa (minus 326 francs) hai dà ina differenza da passa 12'500 francs. Gist 19 vischnancas han realisà in'autofinanziaziun relativamain auta da passa 3'000 francs per persuna. Quai è set dapli ch'il 2020.

La charta qua sutvart dat ina survista da l'autofinanziaziun per persuna en las singulas vischnancas. Sper las vischnancas cun caracter turistic han era intginas vischnancas cun bleras entradas or da la forza idraulica gi in'autofinanziaziun surproporzionalmain auta.

1.4 Quints d'investiziun 2021

Las vischnancas grischunas han investì il 2021 cun netto 284,5 milliuns francs in zic damain che l'onn avant. Las investiziuns bruttas communalas han surpassà las investiziuns dal chantun per bunamain 100 milliuns francs (import cumulà).

Illustraziun 16: quints d'investiziun 2021 – ils indicaturs ils pli impurtants

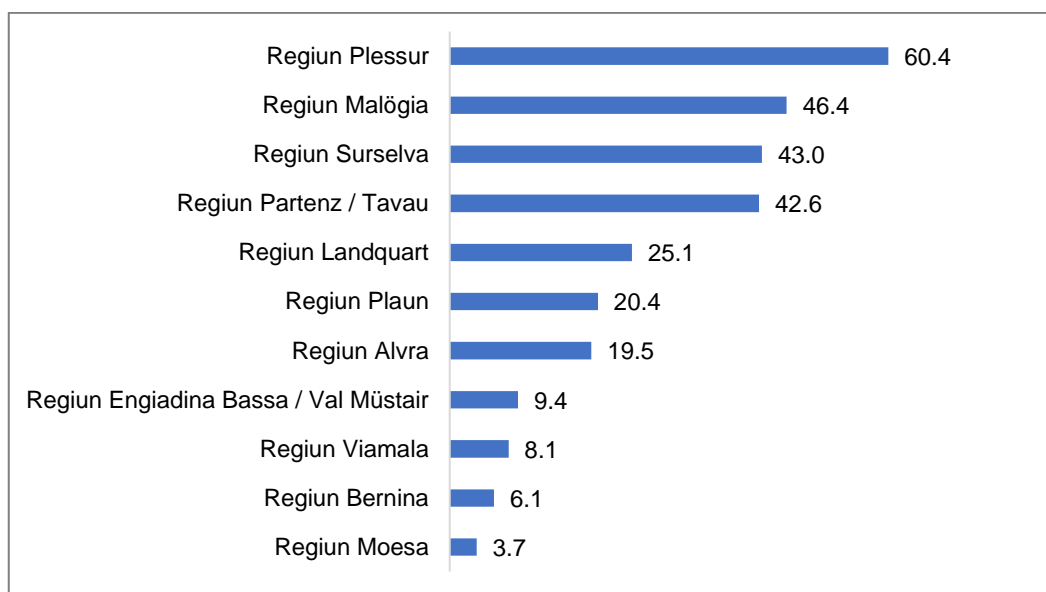
Expensas d'investiziun	Total	419,8 miu. CHF
Entradas d'investiziun	Total	135,2 miu. CHF
Investiziuns nettas	Total	284,5 miu. CHF

Las investiziuns nettas da 284,5 milliuns francs correspundan ad ina diminuziun da 7,6 milliuns francs u 2,6 pertschient cumpareglià cun l'onn avant. La diminuziun è resultada perquai che las expensas d'investiziun (+22,2 miu. CHF) èn creschidas main ferm che las entradas d'investiziun (+29,7 miu. CHF) cumpareglià cun l'onn avant.

Regiun Plessur cun las pli grondas investiziuns

Las vischnancas da la regiun Plessur cun la citad da Cuira han fatg cleramain las pli bleras investiziuns. Suentar suondan las regiuns Malögia, Surselva e Partenz / Tavau ch'èn fitg stretg ina sper l'autra.

Illustraziun 17: investiziuns nettas da las vischnancas grischunas tenor regiuns, 2021 (en miu. CHF)

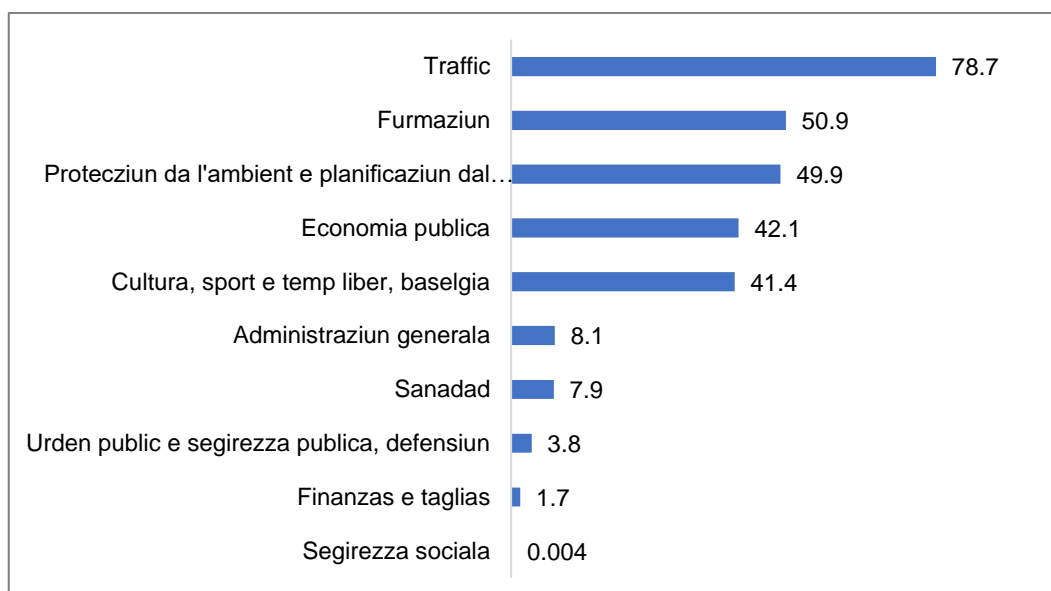

Bleras investziuns en il sector dal traffic

Il 2021 han las vischnancas grischunas investì il pli bler en il sector dal traffic. L'onn avant percenter eran las pli bleras investziuns communalas vegnidas realisadas en il sector da la furmaziun. En il sector da la protecziun da l'ambient e planificaziun dal territori èn las investziuns nettas stadas bunamain uschè autas ch'en il sector da la furmaziun.

Illustraziun 18: investziuns nettas da las vischnancas grischunas tenor funcziuns, 2021 (en miu. CHF)

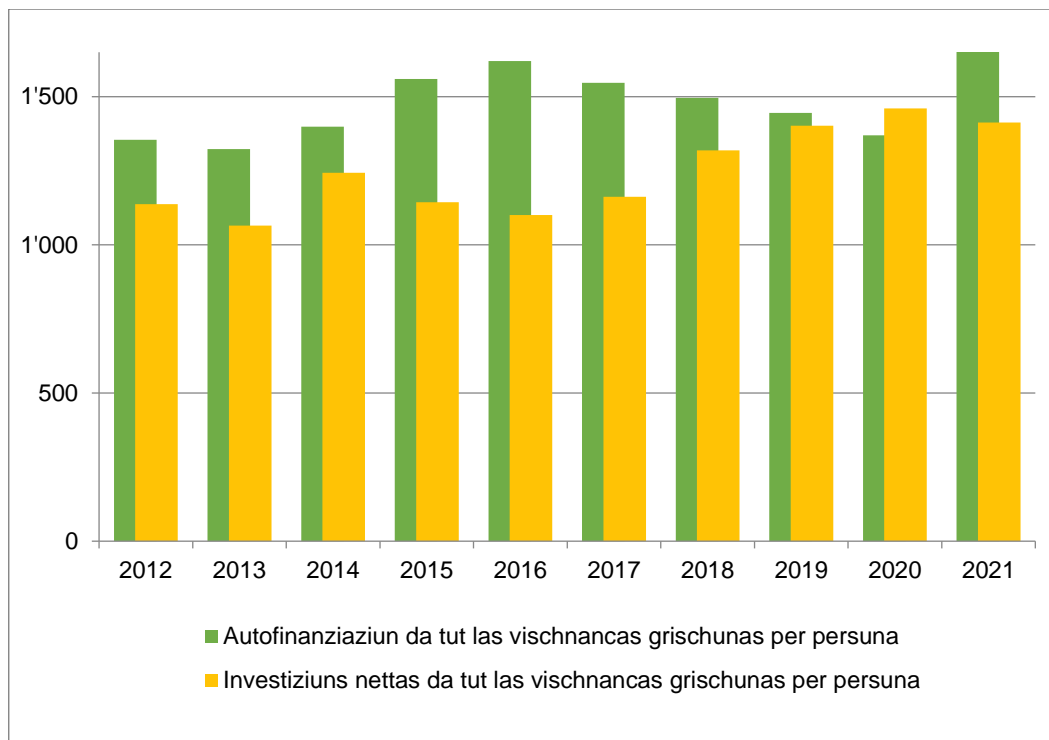

Las investziuns nettas surpassan l'autofinanziazion

Il 2021 han las vischnancas investì per persuna 1'413 francs. Quai è bain damain che l'onn avant (-47 francs) ma anc adina la segund aut valur dals ultims diesch onns. Il 2021 è il svilup stà cuncontracurrent a l'autofinanziazion media per persuna, ch'è creschida marcantamain sin 1'840 francs ([cfr. chapitel 1.3 Quints economics 2021](#)). Uschia han las vischnancas tut en tut pudì finanzia a moda sufficiente lur investziuns cun agens meds ([cfr. era chapitel 1.6.1 Grad d'autofinanziazion en pertschient](#)) e augmentar lur facultad netta ([cfr. chapitel 1.6.3 Debit net per persuna](#)).

Illustraziun 19: investiziuns nettas e autofinanziaziun per persuna, 2012–2021

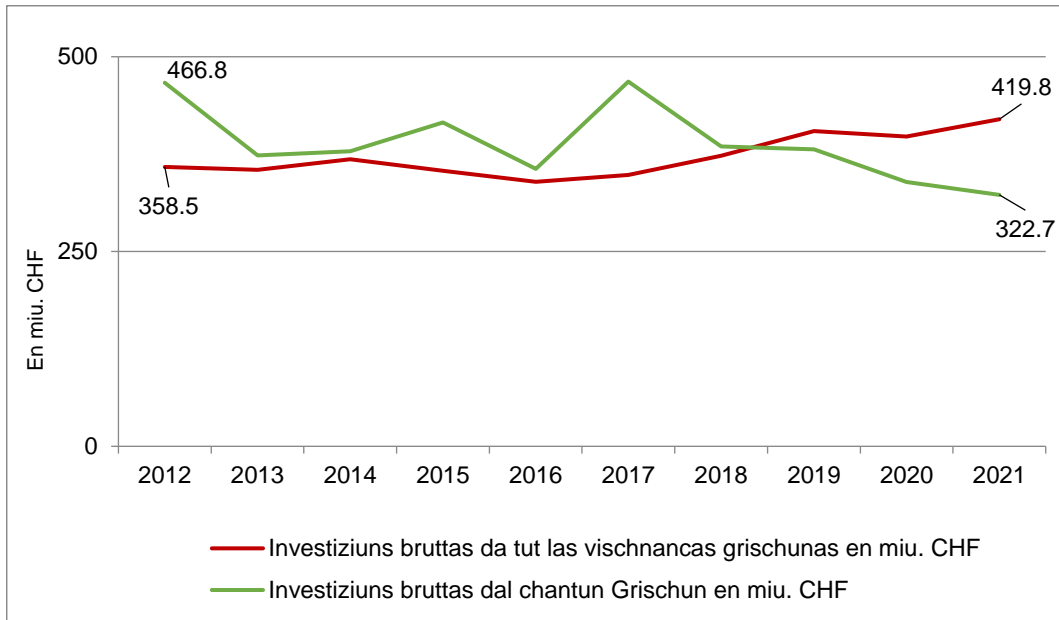

Investiziuns bruttas da las vischnancas puspè pli autas

In sguard sin il svilup da las investiziuns bruttas, quai vul dir sin las expensas d'investiziun senza resguardar las entradas d'investiziun, e in congual cun las investiziuns dal chantun Grischun mussan che las vischnancas han puspè investì dapli il 2021 ch'il chantun. La differenza da bundant 97 milliuns francs è marcantamain pli gronda ch'en ils ultims dus onns. Las vischnancas ed il chantun tutgan tar ils investiders ils pli impurtants per l'economia publica regionala.

Illustraziun 20: investiziuns bruttas da las vischnancas grischunas sco er dal chantun Grischun, 2012–2021

1.5 Bilantschas per ils 31 da december 2021

Cumpareglià cun l'onn avant crescha la facultad ed ils debits diminueschan. Quests dus svilups suttastritgan il trend positiv da las finanzas da las vischnancas grischunas.

Illustraziun 21:indicators da la bilantscha da tut las vischnancas 2021 per persuna (en francs)

	2020	2021	+/-
Facultad finanziaria	12'842	13'134	292
Facultad administrativa	9'149	9'636	487
Total da las activas	21'990	22'769	779
Chapital ester	6'012	5'915	-97
Agen chapital	15'978	16'854	876
Total da las passivas	21'990	22'769	779

La **facultad finanziaria** cumpiglia quellas valurs da facultad che pon vegnir vendidas senza periclitar l'ademplement d'incumbensas publicas. La facultad finanziaria da tut las vischnancas è creschida per 292 francs per persuna sin 13'134 francs cumpareglià cun l'onn avant. Per la fin dal 2021 muntava ella a totalmain 2,6 milliardas francs. Bunamain la mesadad da quest import èn terren ed immobiglias.

La **facultad administrativa** cumpiglia quellas valurs da facultad che servan per ademplier directamain e durant in temp pli lung incumbensas publicas. La facultad administrativa da tut las vischnancas è creschida per 487 francs per persuna cumpareglià cun il 2020. A la fin dal 2021 muntava ella a totalmain 1,9 milliardas francs. Bunamain 84 pertschient da quest import èn bains d'investiziun materials. Tar quels tutgan per exempel stabiliments da scola, vias communalas, provediments d'aua u correcziuns da flums.

Il **chapital ester** per persuna è sa reduci per 97 francs sin 5'915 francs. El munta a totalmain stgars 1,2 milliardas francs. Bundant dus terzs èn impegnns finanziaals da lunga durada.

L'agen chapital cumpiglia ils impegnns e pajaments anticipads envers las finanziaziuns spezialas, prefinanziaziuns, fonds e surplus d'expensas e dal retgav cumulads or dal quint economic. L'agen chapital per persuna è stà per 876 francs pli aut che la fin dal 2020. El munta da nov a 16'854 francs. La fin dal 2021 è l'agen chapital cumulà da tut las vischnancas tar var 3,4 milliardas francs. Ils surplus da bilantscha cumulads han contribuì cun bunamain la mesadad da quest import.

La survista qua sutvart permetta da valitar a moda detagliada las proporziuns da las differentas posiziuns da bilantscha a la fin da l'onn da gestiun 2021.

Illustraziun 22: cumposiziun da la summa da bilantscha da tut las vischnancas, 2021

Activas	En francs	En %	Passivas	En francs	En %
Meds liquids ed investiziuns da daners da curta durada	476'824'226	18,0%	Impegns currentes	219'961'791	18,5%
Pretensiuns	504'597'560	19,1%	Impegns finanziaals da curta durada	49'639'642	4,2%
Investiziuns finanziaals da curta durada	36'865'889	1,4%	Cudeschaziuns transitoricas passivas	50'111'785	4,2%
Cudeschaziuns transitoricas activas	255'257'309	9,7%	Retenziuns da curta durada	8'313'667	0,7%
Provisiuns e lavurs cumenzadas	6'763'865	0,3%	Impegns finanziaals da lunga durada	799'697'062	67,1%
Investiziuns finanziaals da lunga durada	139'546'146	5,3%	Retenziuns da lunga durada	27'286'946	2,3%
Bains d'investiziun materials da la facultad finanziaala	1'224'672'679	46,3%	Obligaziuns envers finanziaziuns spezialas e fonds en il chapital ester	36'158'241	3,0%
Pretensiuns envers finanziaziuns spezialas e fonds en il chapital ester	242'922	0 %			
Total da la facultad finanziaala	2'644'770'595	100 %	Total dal chapital ester	1'191'169'133	100 %
Bains d'investiziun materials da la facultad administrativa	1'625'701'345	83,8%	Obligaziuns (+) resp. pajaments anticipads (-) envers finanziaziuns spezialas	531'020'414	15,6%
Bains d'investiziun immaterials	23'780'823	1,2%	Fonds	118'389'124	3,5%
Emprests	69'091'869	3,6%	Prefinanziaziuns	182'995'384	5,4%
Participaziuns	185'306'794	9,6%	Ulteriur agen chapital	872'580'075	25,7%
Contribuziuns d'investiziun	83'527'401	4,3%	Surpli / deficit da bilantscha	1'688'990'424	49,8%
Amortisaziuns supplementaras cumuladas	-47'034'273	-2,4%			
Total da la facultad administrativa	1'940'373'959	100 %	Total da l'agen chapital	3'393'975'422	100 %
Total da las activas	4'585'144'554		Total da las passivas	4'585'144'554	

Augment da la facultad netta

Tar la subtracziun da la facultad finanziaria dal chapital ester resulta sco differenza il debit net (resp. en cas d'in segn negativ la facultad netta d'ina vischnanca). Il debit net u la facultad netta è in indicatur impurtant per la situaziun dals debits resp. da la facultad d'ina vischnanca.

Illustraziun 23: debit net / facultad netta da tut las vischnancas grischunas a la fin dal 2021 (en francs)

	2020	2021	+/-
Facultad financiera	2'569'599'704	2'644'770'595	75'170'891
Chapital ester	1'202'991'840	1'191'169'133	-11'822'708
Debit net / facultad netta	-1'366'607'863	-1'453'601'462	-86'993'599

A la fin dal 2021 era la facultad netta absoluta da tut las vischnancas cun passa 1,45 milliardas francs per bunamain 87 milliuns francs pli auta che l'onn avant.

La facultad netta resp. il debit net per persuna è in indicatur da finanzas impurtant, cun il qual sa fatschenta spezialmain il [chapitel 1.6.3](#).

1.6 Indicators da finanzas 2021

Ils indicators da finanzas da las vischnancas grischunas suttastritgan las finanzas ch'èn tut en tut saunas.

Ils indicators da finanzas èn facturs impurtants per la gestiun d'ina vischnanca e mussan ils trends da la politica da finanzas. Per che las vischnancas possian vegnir cumparegliadas ina cun l'autra, valan definiziuns armonisadas sin plaun naziunal per calcular quests indicators da finanzas.

L'Uffizi da vischnancas eruescha sin basa da las datas inoltradas dals quints annuals surtut ils suandants indicators da finanzas (cfr. art. 30 da l'Ordinaziun da finanzas per las vischnancas, OFV; DG 710.200):

- a) grad d'autofinanziaziun en pertschient;
- b) quota da la grevizza da tschains en pertschient;
- c) debit net en francs per persuna;
- d) quota da l'autofinanziaziun en pertschient;
- e) quota dal servetsch da chapital en pertschient;
- f) quota da l'indebitament brut en pertschient;
- g) quota d'investiziun en pertschient.

Las definiziuns e las valurs directivas correspondentas vegnan descrittas curtamain qua sutvart tar mintga indicatur da finanzas. Per valitar la situaziun finanziaria dad ina singula vischnanca ston ils indicators da finanzas per regla vegnir analisads sur ina perioda da plirs onns.

Remartga: tar las periodas qua sutvart èn inditgadas be las vischnancas cun MAC2 per ils onns 2017 enfin 2018. Dapi l'onn da gestiun 2019 vegnan manads tut ils quints annuals tenor MAC2.

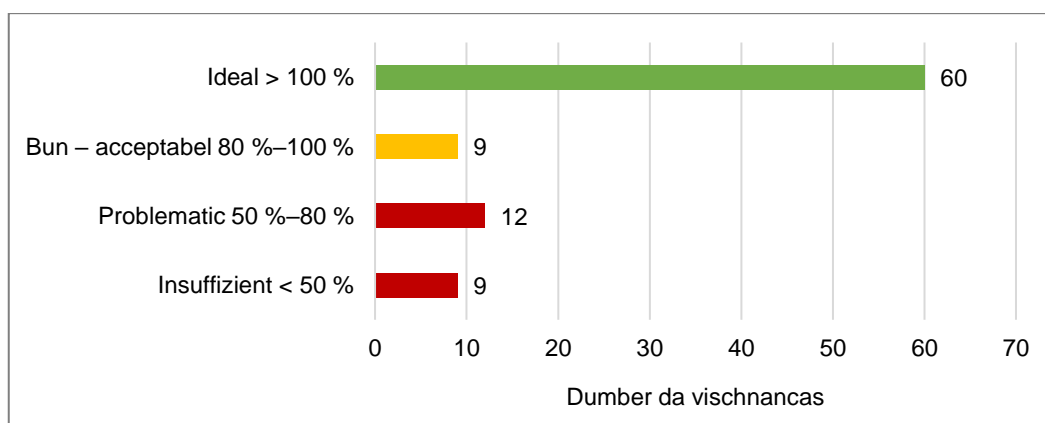

1.6.1 Grad d'autofinanziaziun en pertschient

Sch'ins metta l'autofinanziaziun en relaziun cun las investiziuns nettas resulta il grad d'autofinanziaziun en pertschient. El inditgescha en tge dimensiun che la vischnanca po financiar investiziuns novas cun meds ch'ella ha generà sezza. A media vista duess il grad d'autofinanziaziun correspunder en media a var 100 pertschient. Ma era la situaziun dals debits actuala gioga ina rolla.

Il 2021 han 60 vischnancas e cun quai marcantamain dapli che la mesadad cuntanschì in grad d'autofinanziaziun da passa 100 pertschient. Quai vala sco ideal. Questas vischnancas han pudì financiar sezzas tut lur investiziuns nettas e reducir lur debits resp. augmentar lur facultad.

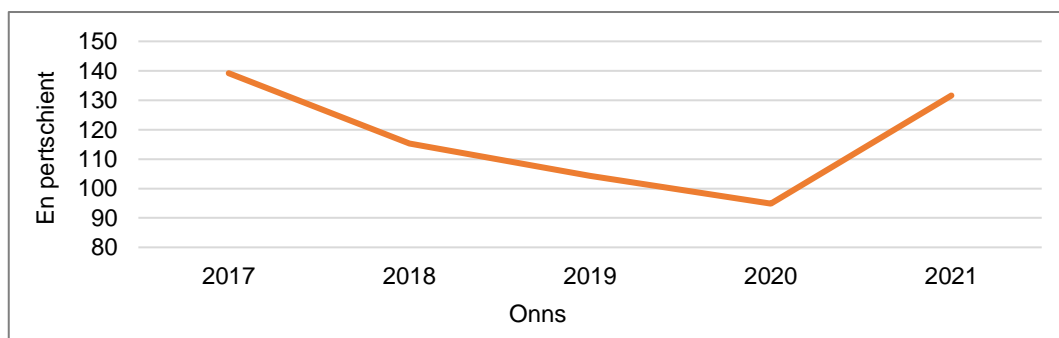
Illustraziun 24: grad d'autofinanziaziun* da las vischnancas grischunas, dumber dal 2021

* Pervi d'in surpli tar las entradas d'investiziun n'ha il grad d'autofinanziaziun betg pudì vegnir calculà tar 11 vischnancas.

Quest indicatur po variar ferm e duess perquai vegnir analisà a media vista. Il 2021 è la media dal grad d'autofinanziaziun da tut las vischnancas puspè creschida marcantamain e ha cuntanschì 131,6 pertschient. Quai suentar ch'ella era sa reducida ils trais onns avant.

Illustraziun 25: svilup dal grad d'autofinanziaziun en pertschient (valur media da tut las vischnancas, validada tenor abitants)

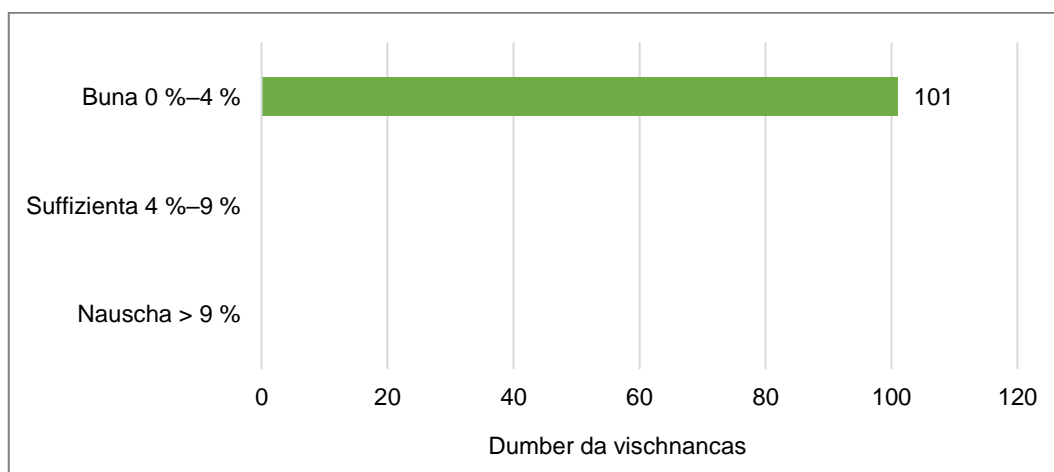

1.6.2 Quota da la grevezza da tschains en pertschient

La quota da la grevezza da tschains correspunda als custs nets dals tschains en pertschient dal retgav current. Ella inditgescha la cumpart dal retgav current ch'è liada tras ils custs dals tschains. Pli bassa che questa valur è e pli grond ch'il spazi d'agir financial da la vischnanca è.

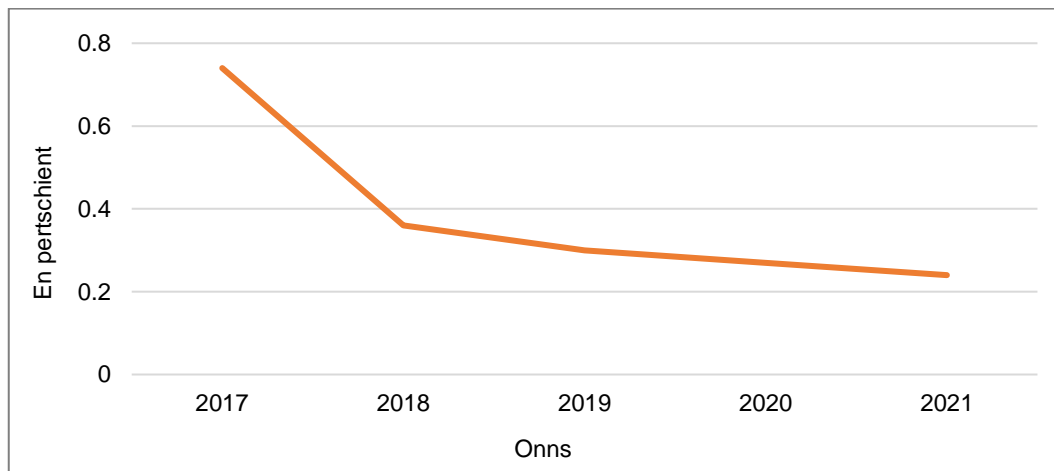
Pervi dals tschains ch'eran il 2021 anc fitg bass han tut las vischnancas, sco gia l'onn avant, già ina quota da la grevezza da tschains bassa e cun quai buna.

Illustraziun 26: quota da la grevezza da tschains da las vischnancas grischunas, dumber dal 2021

Il 2021 è la media da la quota da la grevezza da tschains sa reducida anc ina giada levat da 0,27 pertschient sin 0,24 pertschient.

Illustraziun 27: svilup da la quota da la grevezza da tschains en pertschient (valur media da tut las vischnancas, validada tenor abitants)

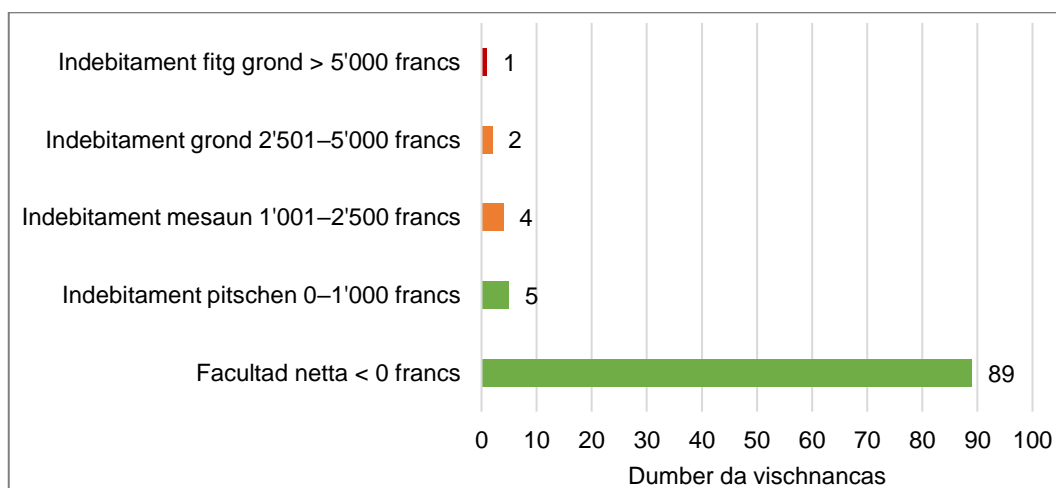

1.6.3 Debit net en francs per persuna

Il debit net en francs per persuna è il chapital ester main la facultad finanziaria dividi tras la populaziun permanenta. Quest indicatur da finanzas vegn duvrà per valitar l'indebitament. Ina valor negativa (dapli facultad finanziaria che chapital ester) correspunda ad ina facultad netta per persuna.

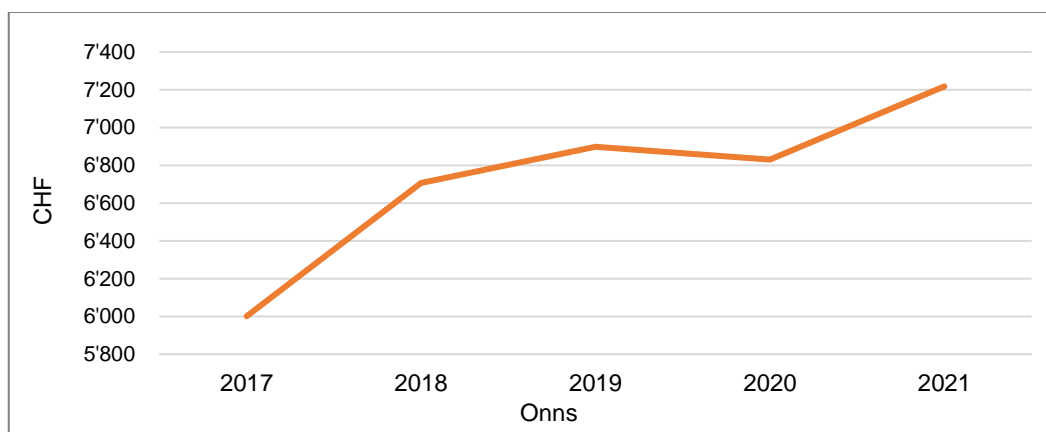
Sco gia l'onn avant ha be ina vischnanca gi in debit net fitg grond da passa 5'000 francs a la fin dal 2021. Tschintg ulteriuras vischnancas han gi in debit net pitschen da maximalmain 1'000 francs per persuna. 89 vischnancas han realisà ina facultad netta.

Illustraziun 28: debit net per persuna da las vischnancas grischunas, dumber dal 2021

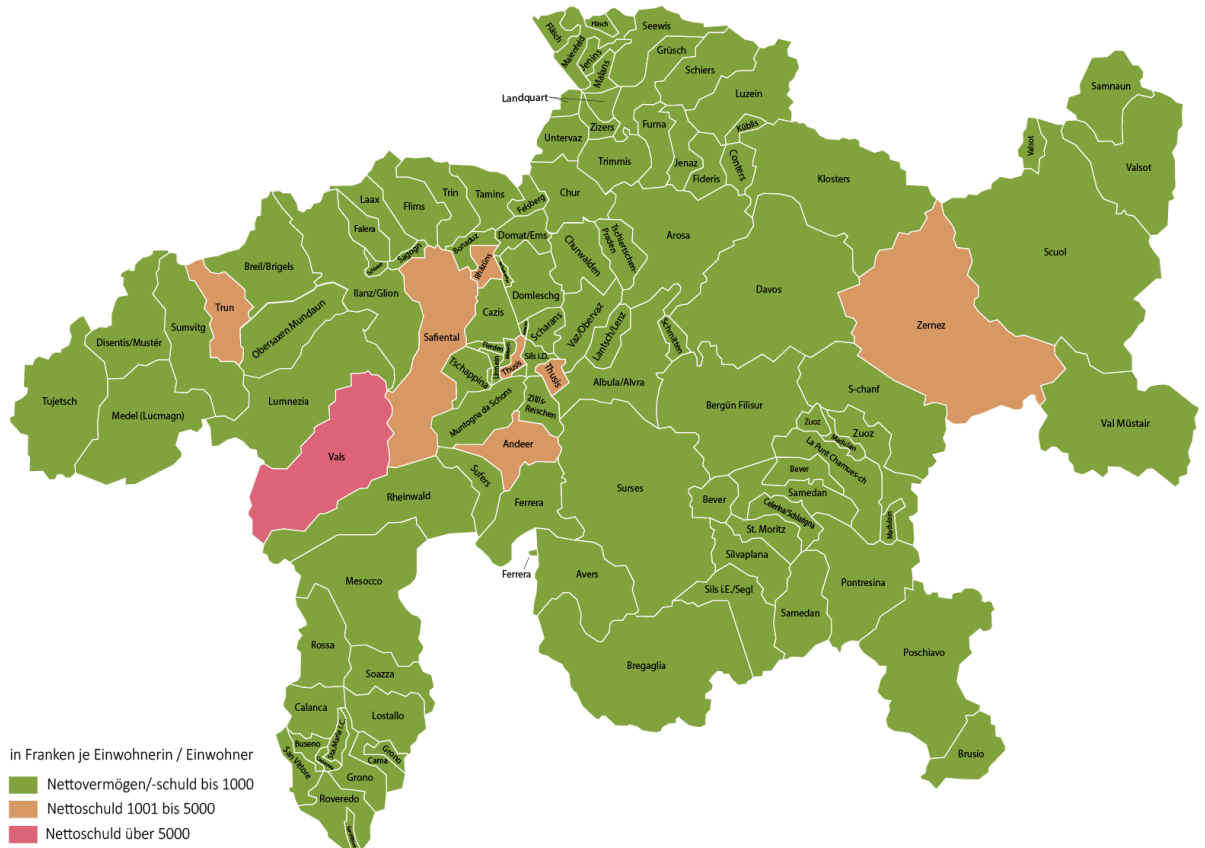
Il 2021 è la facultad netta per persuna creschida marcantamain per 388 francs sin 7'218 francs.

Illustraziun 29: svilup da la media da la facultad netta per persuna, 2017–2021

Illustraziun 30: survista dal debit net resp. da la facultad netta per persuna da las vischnancas, 2021

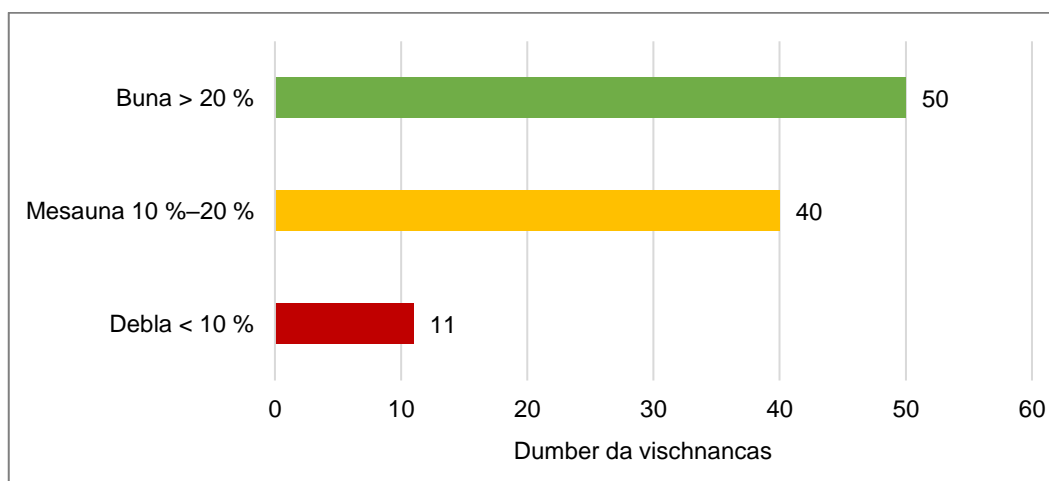

1.6.4 Quota da l'autofinanziaziun en pertschient

Quest indicatur metta l'autofinanziaziun en relaziun cun il retgav current. El mussa pia la forza finanziaria ed il spazi d'agir finanziel d'ina vischnanca.

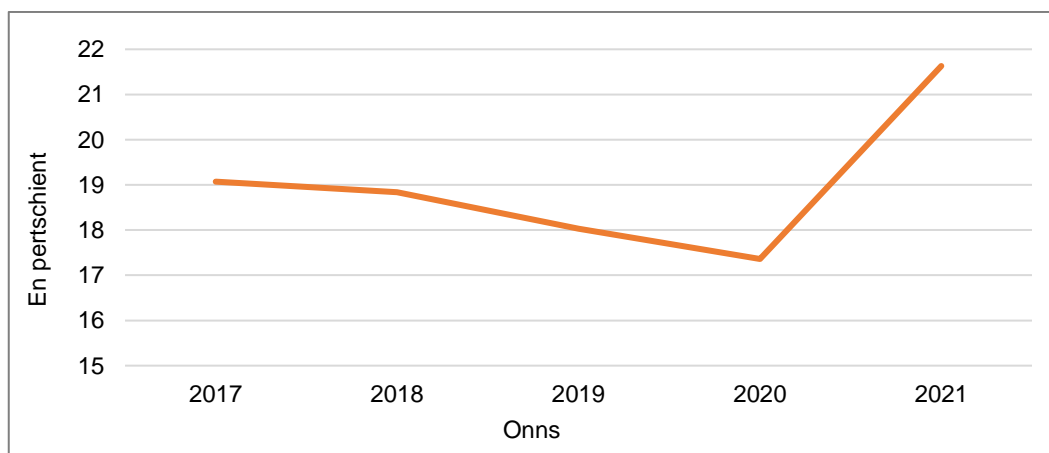
Il 2021 ha bunamain la mesadad da tut las vischnancas gì ina buna quota da l'autofinanziaziun da passa 20 pertschient. Tar 40 vischnancas era l'autofinanziaziun tranter 10 e 20 pertschient dal retgav current. 11 vischnancas han gì ina quota da l'autofinanziaziun da sut 10 pertschient.

Illustraziun 31: quota da l'autofinanziaziun da las vischnancas grischunas, dumber dal 2021

Enfin il 2020 è la tendenza tar la media da la quota da l'autofinanziaziun stada levet regressiva. Il 2021 è questa tendenza lura sa midada. La media da 21,63 pertschient è cleramain la valor la pli auta dals ultims tschintg onns.

Illustraziun 32: svilup da la quota da l'autofinanziaziun en pertschient (valor media da tut las vischnancas, validada tenor abitants)

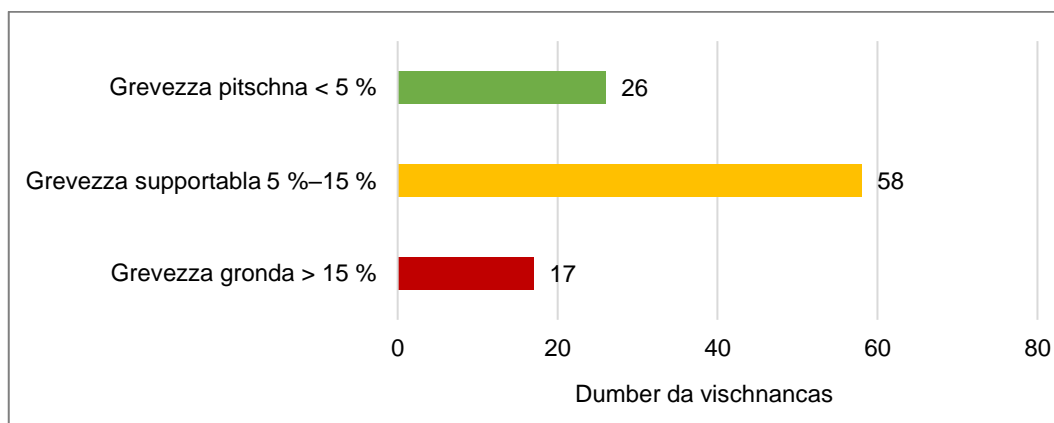

1.6.5 Quota dal servetsch da chapital en pertschient

La quota dal servetsch da chapital correspunda als custs nets dals tschains plus las amortisaziuns ordinarias da la facultad administrativa en pertschient dal retgav current. Uschia è ella in indicatur impurtant per la grevezza da las finanzas da la vischnanca che resulta dals custs da chapital. Pli auta che la quota è e pli pitschna ch'il spazi d'agir finanziel è.

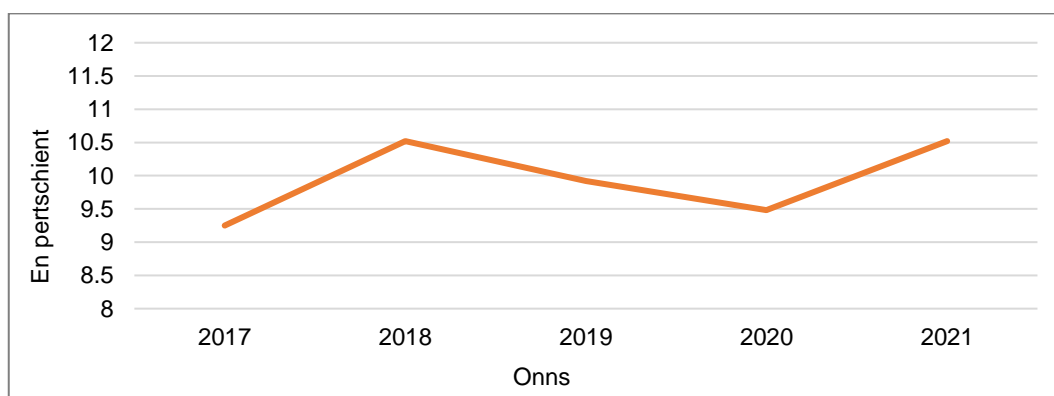
Il 2021 han 26 vischnancas gi ina quota dal servetsch da chapital pitschna da sut 5 pertschient, 58 han gi ina quota tranter 5 e 15 pertschient. L'indicatur vegn per part anc influenzà dals custs d'amortisaziun auts pervi da la midada sin MAC2. La facultad administrativa bilantschada pli baud sut MAC1 sto vegnir amortisada durant maximalmain dudesch onns. Sche la durada d'amortisaziun vegn reducida sin agen giavisch, creschan ils custs d'amortisaziun annuals.

Illustraziun 33: quota dal servetsch da chapital da las vischnancas grischunas, dumber dal 2021

En l'onni da rapport era la media da la quota dal servetsch da chapital tar 10,52 pertschient. Quai èn 1,04 pertschient dapli che l'onni avant.

Illustraziun 34: svilup da la quota dal servetsch da chapital en pertschient (valor media da tut las vischnancas, validada tenor abitants)

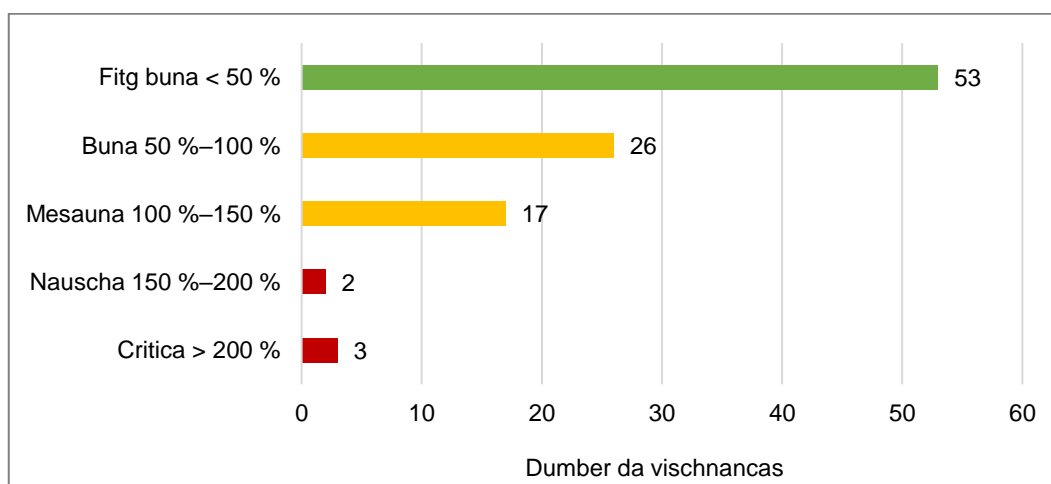

1.6.6 Quota da l'indebitament brut en pertschient

Sch'il debit brut (impegn financials current sco era da curta e lunga durada) d'ina vischnanca vegn mess en relaziun cun il retgav current resulta la quota da l'indebitament brut. Questa valur permetta da valitar la situaziun d'indebitament resp. da responder a la dumonda sche l'indebitament è en ina proporziun raschunaivla cun ils retgavs generads.

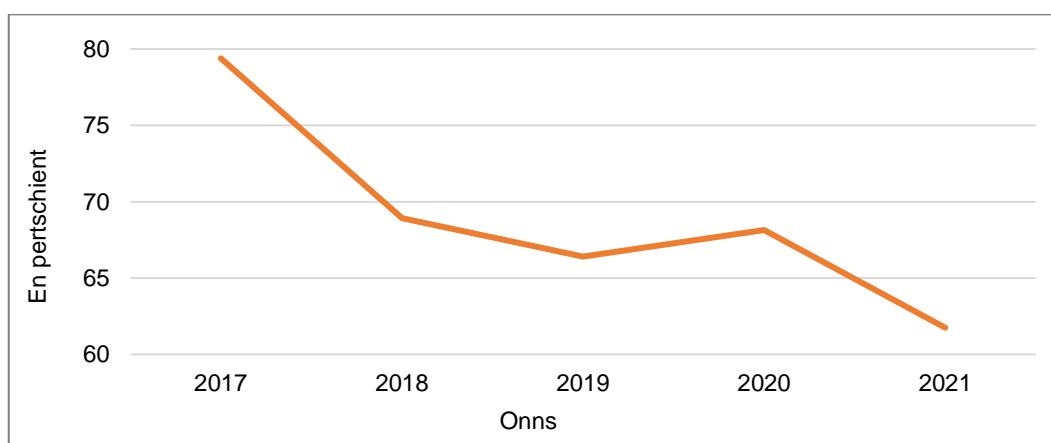
Il 2021 han 53 da las 101 vischnancas e cun quai passa la mesadad da las vischnancas cuntanschì ina fitg buna quota da l'indebitament brut da sut 50 pertschient. 43 vischnancas èn situadas tranter 50 e 150 pertschient. Be tar tschintg vischnancas era la situaziun en quest regard in zic tendida.

Illustraziun 35: quota da l'indebitament brut da las vischnancas grischunas, dumber dal 2021

Cumpareglià cun l'onn avant è la media da la quota da l'indebitament brut sa reducida il 2021 da 68,15 sin 61,75 pertschient.

Illustraziun 36: svilup da la quota da l'indebitament brut en pertschient (valur media da tut las vischnancas, validada tenor abitants)

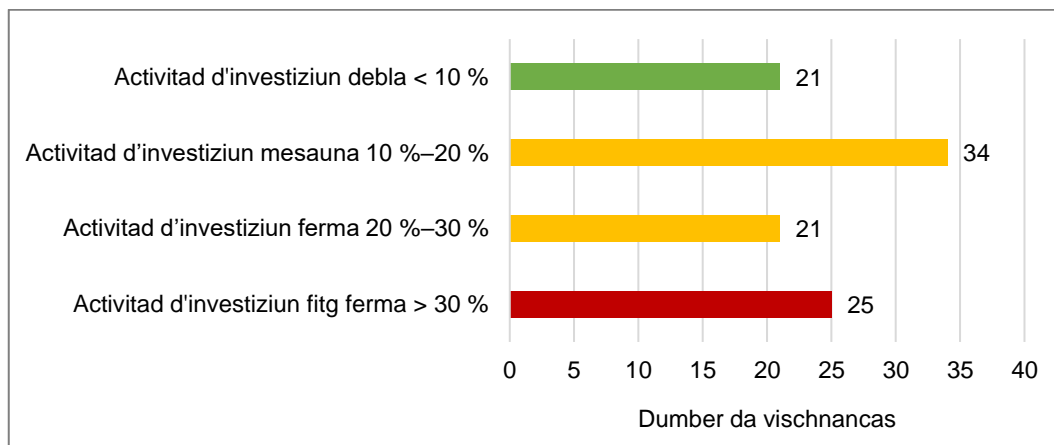

1.6.7 Quota d'investiziun en pertschient

Quest indicatur reflectescha las investiziuns bruttas en pertschient dals custs totals consolidads. La quota d'investiziun mussa l'activitad en il sector da las investiziuns e l'influenza sin l'indebitament net. Il fatg ch'il cunfin d'activaziun per las vischnancas è different tut tenor la grondezza da la vischnanca, restrenscha cleramain la forza expressiva da la quota d'investiziun en la cumparegliaziun traversala communal.

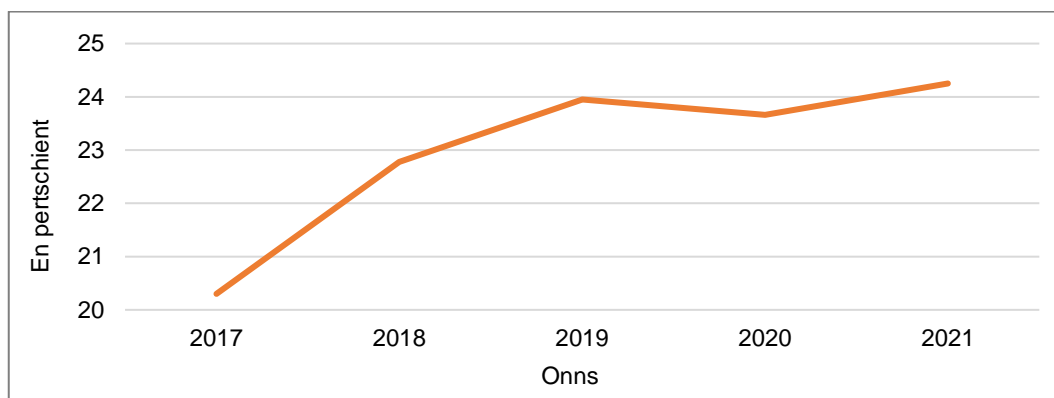
Tar 25 vischnancas ha la quota d'investiziun mussà in'activitad d'investiziun fitg ferma. 55 vischnancas han fatg investiziuns bruttas tranter 10 e 30 pertschient dals custs totals consolidads.

Illustraziun 37: quota d'investiziun da las vischnancas grischunas, dumber dal 2021

Il 2021 è la media da la quota d'investiziun stada tar 24,25 pertschient. Quai èn 0,59 pertschient dapli che l'onn avant.

Illustraziun 38: svilup da la quota d'investiziun en pertschient (valor media da tut las vischnancas, validada tenor abitants)

1.7 Facit e perspectivas

L'analisi dals quints annuals 2021 mussa la fitg buna situaziun finanziala da las vischnancas grischunas. Dal punct da vista finanziel èn las vischnancas prontas per las sfidas futuras.

Era il segund onn da la pandemia 2021 è stà per part ina gronda sfida per las vischnancas grischunas. Ellas han stuì surpigliar incumbensas supplementaras u prestar per part agid finanziel. Sco gia l'onn avant n'ha però la pandemia tut en tut betg laschà enavos gronds fastizs en ils quints communal. Anzi, la situaziun finanziala da bleras vischnancas è sa meglierada anc ina giada. Bunamain tut las vischnancas han realisà in surpli en il quint economic e la media da l'autofinanziaziun è cleramain sur il nivel dals ultims onns. Quai è stà pussaivel surtut era grazia a l'augment per part marcant da las entradas fiscalas. Uschia n'èsi betg propi surprendent che bundant in tschintgavel da tut las vischnancas ha pudì reducir ses pe da taglia ils ultims dus onns.

Apaina che la pandemia è stada damain en il focus il 2022 èn las vischnancas stadas confruntadas cun novas sfidas, che tangheschan per part ferm ellas, sco la crisa en l'Ucraina e la mancanza d'electricità. L'onn passà, ch'è stà caracterisà dad in ferm augment da la chareschia, ha a medem temp era marcà la fin provisorica dad ina lunga fasa da tschains bass. En l'ultima decada han era las vischnancas pudì profitar da custs da finanziaziun fitg bass. Era en vista als custs da tschains che vegnan ad esser pli auts en futur èsi tant pli impurtant che la facultad netta è creschida e che la stabilitad finanziala dal plaun statal il pli bass ha, en general, pudì vegnir rinforzada.

Ina gestiun da las finanzas strategica, vasta e prospectiva è era ils proxims onns centrala per las vischnancas per ch'ellas possian dumagnar las sfidas multifaras. Ina planisaziun da las finanzas fundada e realistica sustegna las vischnancas latiers. En il rom dad in'analisi da las prioritads vegn l'UV a valitar il 2023 sche las premissas giuridicas da la planisaziun da las finanzas èn ademplitas e quant fundà ch'il process da la planisaziun da las finanzas da las vischnancas è.

Amt für Gemeinden Graubünden
Uffizi da vischnancas dal Grischun
Ufficio per i comuni dei Grigioni

2. Aggiunta: indicaturs da finanzas da las vischnanca 2021

La survista dals indicaturs da finanzas 2021 da tut las vischnancas grischunas
chattais Vus cheu sutvart:

Uffizi da vischnancas dal Grischun
Rosenweg 4
7001 Cuira
Tel. +41 81 257 23 91
E-mail: info@afg.gr.ch
www.afg.gr.ch

Finanzstatistik der Bündner Gemeinden, Finanzkennzahlen 2021

Gemeindestand 2021 (101 Gemeinden)

Gemeinde Nr.	Gemeindenname	Ständige Wohnbevölkerung 31.12.2021	Steuerfuss 2021	Selbstfinanzierung pro Kopf in CHF	Selbstfinanzierungsgrad in %	Zinsbelastungsanteil in %	Nettoschuld (+) - vermögen (-) pro Kopf in CHF	Selbstfinanzierungsanteil in %	Kapitaldienstleistungsanteil in %	Bruttoverschuldungsanteil in %	Investitionsanteil in %
3542	Albula/Alvra	1'288	100	1'898	761.11	0.02	-9'668	16.74	13.12	63.18	46.84
3701	Andeer	915	90	1'702	121.91	1.30	4'319	14.95	15.68	156.65	14.51
3921	Arosa	3'101	90	3'036	135.18	0.09	-4'682	23.69	9.89	71.17	20.44
3681	Avers	166	110	2'604	209.88	0.65	-373	15.18	10.30	122.28	12.05
3544	Bergün Filisur	893	130	2'128	68.32	0.07	-12'154	20.13	5.94	40.55	44.66
3781	Bever	581	70	1'579	44.89	-0.59	-13'656	16.33	15.52	88.13	40.95
3721	Bonaduz	3'499	86	1'070	608.59	0.01	-4'335	17.48	7.25	15.03	3.69
3792	Bregaglia	1'567	80	1'966	100.48	-0.02	-6'058	13.82	7.72	37.72	31.22
3981	Breil/Brigels	1'716	100	2'643	137.44	0.07	-11'389	28.31	4.96	37.14	29.88
3551	Brusio	1'121	85	12'285	556.72	0.05	-10'210	62.89	5.77	15.63	28.64
3804	Buseno	87	100	2'547	326.65	-0.15	-26'169	23.19	26.10	5.30	9.12
3837	Calanca	197	100	2'222	-	-0.14	-19'871	23.52	10.33	25.21	39.17
3831	Cama	616	80	1'183	1'387.39	-0.16	-4'439	20.30	12.21	113.56	5.59
3805	Castaneda	274	90	687	53.61	-0.26	-5'211	12.63	1.70	1.56	35.46
3661	Cazis	2'295	115	894	3'320.77	0.25	-3'247	15.36	3.70	53.27	5.72
3782	Celerina/Schlarigna	1'475	50	2'577	127.50	-0.12	-53'051	18.30	10.21	8.71	19.11
3901	Chur	37'875	88	1'067	81.23	0.30	-9'000	14.93	7.37	77.31	25.18
3911	Churwalden	1'956	90	3'605	210.81	-1.60	-8'663	35.13	12.96	45.65	27.08
3881	Conters im Prättigau	234	70	2'645	10'622.02	0.03	-25'006	29.49	8.32	8.38	2.83
3851	Davos	10'648	103	3'441	110.22	0.68	-6'799	30.12	10.87	96.26	31.89
3982	Disentis/Mustér	2'033	120	1'314	234.01	0.34	-289	16.40	7.48	86.71	16.70
3722	Domat/Ems	8'244	87	997	159.67	0.05	-3'238	21.27	11.26	28.00	18.90
3673	Domleschg	2'193	110	600	172.33	-0.03	-5'586	10.82	7.98	12.42	12.89
3572	Falera	626	75	2'121	3'218.52	-0.01	-19'253	20.87	3.97	16.09	7.37
3731	Felsberg	2'742	95	442	270.49	0.45	227	11.33	9.09	91.92	10.37
3713	Ferrera	75	70	7'429	-	0.78	-25'002	14.30	1.77	117.18	-
3861	Fideris	596	110	959	485.21	0.02	-4'403	18.10	2.59	32.31	14.84
3951	Fläsch	832	70	1'411	137.77	-0.55	-3'402	26.10	18.07	276.81	23.77
3662	Flerden	262	120	729	212.66	0.12	-15'823	12.39	4.25	19.30	11.94
3732	Films	2'923	80	2'784	69.10	-0.03	-13'175	24.19	3.28	21.09	37.03
3862	Furna	203	130	3'961	-	0.06	-17'266	31.81	13.13	21.33	4.92
3633	Fürstenuau	343	100	139	142.82	0.25	-7'478	2.82	3.47	66.22	8.23
3832	Grono	1'453	100	1'891	-	0.10	-2'314	31.19	21.41	87.12	13.33
3961	Grüsch	2'144	90	418	92.62	0.11	-3'098	8.61	2.40	66.11	17.39
3619	Ilanz/Glion	4'851	100	418	79.89	-0.21	-3'391	6.85	4.17	75.10	12.38
3863	Jenaz	1'136	100	792	-	0.07	-3'206	19.31	13.65	36.89	6.49
3952	Jenins	942	93	1'370	138.48	0.05	-3'303	27.63	2.85	56.86	26.62
3871	Klosters	4'411	90.2	3'516	339.22	0.51	-11'318	33.23	27.35	56.24	21.56
3882	Küblis	893	110	1'259	296.47	-0.12	-8'202	23.47	18.77	10.41	10.64
3785	La Punt Chamues-ch	692	67.5	4'805	342.72	-0.07	-68'760	27.60	5.39	62.61	16.57
3575	Laax	1'990	50	3'290	40.07	-0.14	-7'931	31.91	7.62	145.79	57.65
3955	Landquart	9'043	95	660	58.51	1.12	68	14.51	4.24	119.95	24.91
3513	Lantsch/Lenz	552	75	2'974	67.86	0.33	-7'228	20.63	28.40	33.96	33.99
3821	Lostalio	846	80	1'141	101.72	-0.74	652	23.79	19.32	72.64	35.75
3618	Lumnezia	2'009	100	2'306	184.70	0.02	-11'601	27.05	8.30	18.04	22.93

Finanzstatistik der Bündner Gemeinden, Finanzkennzahlen 2021

Gemeindestand 2021 (101 Gemeinden)

Gemeinde Nr.	Gemeindenname	Ständige Wohnbevölkerung 31.12.2021	Steuerfuss 2021	Selbstfinanzierung pro Kopf in CHF	Selbstfinanzierungsgrad in %	Zinsbelastungsanteil in %	Nettoschuld (+) - vermögen (-) pro Kopf in CHF	Selbstfinanzierungsanteil in %	Kapitaldienstleistungsanteil in %	Bruttoverschuldungsanteil in %	Investitionsanteil in %
3891	Luzein	1'595	85	1'392	97.82	-	-7'831	21.59	3.85	20.05	30.79
3783	Madulain	205	85	2'464	-	-0.12	-43'975	15.80	16.45	14.26	-
3953	Maienfeld	3'080	77	1'825	82.77	0.15	-9'577	28.77	5.82	33.32	38.03
3954	Malans	2'468	75	1'401	84.08	-0.03	-11'963	24.14	1.61	18.94	35.68
3663	Masein	500	120	874	1'581.57	0.13	-3'080	16.55	6.97	50.11	5.65
3983	Medel (Lucmagn)	339	70	1'918	31.67	-0.02	-8'847	14.56	3.45	15.99	42.45
3822	Mesocco	1'330	87	1'738	195.84	1.06	401	15.53	13.85	169.72	17.05
3715	Muntogna da Schons	377	100	6'797	-	0.05	-21'758	45.68	1.71	9.88	-
3988	Obersaxen Mundaun	1'160	100	1'590	58.47	-0.03	-10'119	15.71	6.86	14.85	33.31
3784	Pontresina	2'118	85	3'890	147.36	0.04	-12'318	27.21	13.34	24.34	29.13
3561	Poschiavo	3'450	95	1'280	121.96	-0.23	112	16.27	8.79	52.21	17.66
3723	Rhâzüns	1'610	110	306	30.27	0.02	1'345	6.52	2.77	134.85	27.04
3714	Rheinwald	561	100	2'782	181.86	0.08	-6'464	17.55	10.79	129.07	14.13
3711	Rongellen	55	30	2'217	49.65	-	-25'954	20.39	6.71	4.34	35.45
3808	Rossa	158	80	2'487	126.35	0.20	-7'080	27.31	29.25	49.06	57.85
3637	Rothenbrunnen	293	80	1'260	81.71	0.13	-10'629	21.79	7.04	74.51	29.05
3834	Roveredo (GR)	2'625	105	516	461.66	0.65	-2'059	11.13	11.91	129.20	12.74
3672	Safiental	947	105	1'099	72.67	0.48	2'988	10.31	10.51	114.34	26.88
3581	Sagogn	751	105	888	64.21	0.77	-5'183	15.28	4.52	91.12	26.36
3786	Samedan	2'915	95	2'171	403.63	1.75	-3'305	24.36	16.84	95.39	16.87
3752	Samnaun	788	100	1'413	256.35	1.02	-4'867	8.62	11.52	214.23	7.56
3835	San Vittore	878	75	1'049	266.79	-0.33	-8'152	20.83	7.75	18.39	15.35
3810	Santa Maria in Calanca	121	100	3'839	-	-0.09	-11'746	32.00	1.21	14.62	-
3788	S-chanf	706	65	3'135	194.08	-0.29	-5'153	20.34	13.08	113.52	15.48
3638	Scharans	793	100	1'354	-	-0.01	-12'436	20.12	1.57	7.85	0.39
3962	Schiers	2'810	120	1'157	359.64	-0.01	-2'179	20.67	12.16	100.36	13.07
3582	Schluen	614	50	1'631	74.55	-0.08	-21'316	28.29	5.20	9.89	42.12
3514	Schmiten (GR)	218	100	320	21.65	0.10	-5'426	3.34	10.63	27.71	14.22
3762	Scuol	4'650	100	1'783	343.49	0.23	-6'366	16.18	6.24	36.64	15.69
3972	Seewis im Prättigau	1'390	110	1'574	352.46	0.06	-7'975	27.59	13.17	23.20	19.33
3640	Sils im Domleschg	967	110	347	6'838.07	-0.09	-3'653	6.26	3.24	17.01	1.24
3789	Sils im Engadin/Segl	706	80	3'553	93.96	0.01	-27'837	20.14	12.62	24.20	25.66
3790	Silvaplana	1'105	62	5'121	153.59	-0.08	-21'032	23.48	15.75	14.13	21.12
3823	Soazza	324	60	2'821	232.89	-0.35	-2'308	33.01	12.34	71.85	39.28
3787	St. Moritz	4'957	60	8'050	209.34	0.19	-21'307	37.07	32.78	7.91	31.98
3695	Sufers	152	75	2'803	1'312.54	1.19	-543	22.45	10.12	134.68	3.57
3985	Sumvitg	1'079	105	2'106	211.33	0.67	-1'801	25.65	7.71	79.45	27.49
3543	Surses	2'391	100	2'636	156.20	-0.09	-17'466	19.15	5.92	14.41	15.67
3733	Tamins	1'216	100	1'031	335.12	0.07	-4'572	19.21	7.21	46.59	14.00
3668	Thusis	3'399	115	652	87.70	0.39	1'274	9.46	9.28	112.25	13.08
3945	Trimmis	3'343	90	182	187.79	0.06	-2'581	4.86	0.82	53.33	12.98
3734	Trin	1'468	100	969	351.87	0.35	-1'865	17.85	15.67	101.78	15.17
3987	Trun	1'163	105	1'133	91.98	0.77	2'011	17.53	7.17	111.78	24.79
3669	Tschappina	137	100	1'205	495.93	-0.04	-18'011	17.02	12.32	8.96	8.72
3932	Tschierschen-Praden	301	120	3'775	331.98	-0.01	-16'366	26.02	5.86	11.90	14.89

Finanzstatistik der Bündner Gemeinden, Finanzkennzahlen 2021

Gemeindestand 2021 (101 Gemeinden)

Gemeinde Nr.	Gemeindenname	Ständige Wohnbevölkerung 31.12.2021	Steuerfuss 2021	Selbstfinanzierung pro Kopf in CHF	Selbstfinanzierungsgrad in %	Zinsbelastungsanteil in %	Nettoschuld (+) - vermögen (-) pro Kopf in CHF	Selbstfinanzierungsanteil in %	Kapitaldienstleistungsanteil in %	Bruttoverschuldungsanteil in %	Investitionsanteil in %
3986	Tujetsch	1'197	95	1'639	105.18	0.28	-7'918	13.74	2.19	62.78	16.32
3946	Untervaz	2'626	90	1'070	148.32	0.17	-7'174	16.40	6.53	31.82	17.09
3670	Urmein	152	50	-326	-17.93	-0.02	-18'400	-7.66	21.56	103.43	32.84
3847	Val Müstair	1'409	120	823	-	0.44	-7'973	9.34	5.01	49.69	8.00
3603	Vals	963	100	1'713	44.44	0.97	11'883	17.92	12.83	235.31	36.32
3764	Valsot	829	95	4'243	483.59	-0.01	-9'961	27.41	1.50	21.73	12.12
3506	Vaz/Obervaz	2'802	70	3'895	113.56	0.55	-7'472	22.14	5.01	40.90	23.33
3746	Zernez	1'513	84	2'289	53.21	0.13	2'100	18.10	2.95	113.06	32.66
3712	Zillis-Reischen	394	70	2'959	79.64	0.68	-7'474	23.43	14.47	98.09	30.13
3947	Zizers	3'531	80	857	-	0.10	-5'511	18.08	10.04	0.43	4.46
3791	Zuoz	1'209	75	1'273	41.98	-0.37	-2'509	10.34	19.55	40.90	25.71
Kanton Graubünden		Mittelwert	90.74								
		Max.	130	12'285	10'622.02	1.75	11'883	62.89	32.78	276.81	57.85
		Min.	30	-326	-17.93	-1.60	-68'760	-7.66	0.82	0.43	-
		Werte nach Einwohnern gewichtet		1'840	131.63	0.24	-7'218	21.63	10.52	61.75	24.25